

**Ondernemend jeugd- en gezinsbeleid
Gemeente Aalsmeer**

2008-2011

Augustus 2008
Gemeente Aalsmeer

Ondernemend jeugd- en gezinsbeleid

INHOUD

	Blz.
Voorwoord	3
Samenvatting	4
1. Inleiding	6
1.1 Jeugd- en gezinsbeleid in Aalsmeer	6
1.2 De context	7
1.3 Leeswijzer	9
2. De jeugd in Aalsmeer	10
2.1 Het aantal jongeren stijgt	10
2.2 De jongste groep	10
2.3 Kinderen in de basisschoolleeftijd	11
2.4 De jeugd van Aalsmeer	12
2.5 Conclusie	14
3. Visie en ambities	15
3.1 De ambities	15
3.2 De uitgangspunten	16
3.3 De centrale visie	16
4. Iedereen doet mee	17
4.1 Verantwoordelijkheid voor basisvoorzieningen	17
4.2 Basisvoorzieningen in de wijk	17
4.3 Basisvoorzieningen in de gemeente Aalsmeer	23
5. Preventie vraagt om maatwerk	27
5.1 Preventieve hulp	27
5.2 Maatwerk voor jeugd en het gezin	28
5.3 Maatwerk rondom school en werk	31
6. Sluitende zorgstructuren	35
6.1 Samenwerking en afstemming	35
6.2 Zorgstructuren in de gemeente Aalsmeer	35
6.3 Naar een sluitende jeugdketen	37
7. De uitvoering	40
7.1 Monitoring en evalueren jeugd- en gezinsbeleid	40
7.2 Planning	40
7.2 Financiële onderbouwing	44
BIJLAGEN	47

Voorwoord

“Er was eens (jaren '50, dus nog niet eens zo lang geleden)..... een tijd dat iedereen keurig in een gezinnetje leefde. Vader werkte, moeder deed de was en zette thee en de kinderen waren, als we de verhalen mogen geloven, beleefd en luisterden naar wat hun ouders zeiden. Dat gezin raakte in een crisis. Volgens sommige sociologen zou het zelfs vrij snel verdwijnen en vervangen worden door “individuele netwerken”, een soort van systeem van relaties a la carte. Vervolgens lijkt dat toch niet zo snel te gebeuren: het huwelijk blijft vrij populair. Maar dat gezin van vroeger heeft zijn tijd gehad: nog maar 1 op de 10 is zo traditioneel samengesteld, met een kostwinner en een huisvrouw. De tweeverdieners zijn massaal opgerukt en daarnaast maakten allerlei andere alternatieve leef- en gezinsvormen hun opgang.”

Tot zover wat ongeveer het gangbare beeld is van het moderne gezinsleven. Voor de één een trieste teloorgang van de “veilige thuishaven”, voor de ander het verhaal van een overgangperiode naar een situatie waarin we niet meer vastzitten aan knellende rollenpatronen. Er ontstond echter steeds meer politieke aandacht voor jeugd en gezin. Wat betekende het “afbrokkelen van deze hoeksteen van de samenleving” voor de jongeren? Een aantal jaren geleden ontbrandde de discussie rondom dit thema toen de toenmalige fractieleider van het CDA, Enneus Heerma, vond dat er een gezinsminister moest komen.....

In het boekwerkje “10 mythen over het gezin” constateert Peter Cuyvers dat het “probleembeeld” sterk gevormd wordt door de constante berichtgeving in de kranten en op televisie over wat er allemaal fout ging. We leven in een tijd waarin het gaat om hoogtepunten en dieptepunten: de kranten en televisies doen iedere dag letterlijk hun best om zoveel mogelijk “nieuws” te brengen. Als bijvoorbeeld het aantal jongeren dat in aanraking komt met de politie stijgt van 5 naar 6 procent, dan is de kans groot dat de kop is: “Steeds meer jeugdcriminaliteit” of “Jeugdcriminaliteit stijgt met 20 procent” en niet: “Meer dan 90 procent van de jongeren komt nooit in aanraking met de politie.”

Uit meerdere onderzoeken en jeugdmonitoren blijkt dat het gelukkig goed gaat met de overgrote groep van de Aalsmeerse jongeren en hun thuissituatie. Als wethouder jeugd gun ik het ieder kind in Aalsmeer en Kudelstaart om op te groeien in een gezin waarin zij ervaren en beleven wat liefde, geborgenheid, zelfvertrouwen en respect voor een ander is, een plek waar de verantwoordelijkheid voor een goede opvoeding genomen kan worden, zodat kinderen een goede basis meekrijgen voor hun toekomst. Dat het in veel gezinnen goed gaat, betekent niet dat opvoeden een fluitje van een cent is. Veel ouders worstelen met hun opvoedingstaak. Ik wil dan ook veel meer inzetten op het preventief ondersteunen van gezinnen. Het voorkomen van problemen is beter dan genezen. Daarom moet er voor jongeren en gezinnen die het op eigen kracht niet kunnen een goed functionerend netwerk en aanbod van hulp en zorg zijn. Zo vroeg mogelijk, zo laagdrempelig mogelijk, zo licht mogelijk, toegesneden op de situatie en dicht bij huis één Loket voor opvoedingsvragen en ondersteuning, het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Hoewel het gezin dus de belangrijkste plaats is waar kinderen worden gevormd, is het niet de enige plaats die invloed heeft op het opgroeien van kinderen. Kinderen komen buiten het gezin op veel andere plekken in Aalsmeer. Dat kan de school, familie, de kinderopvang, de kerk/gebedsruimte, de sportvereniging of de scouting zijn. Het is ook belangrijk deze instanties te betrekken bij het vormgeven van het jeugdbeleid.

Ook buiten deze instanties hebben jongeren behoefte om elkaar te ontmoeten. Er zijn in de wijken van Aalsmeer te weinig plekken/accommodaties waar dit kan. Een neveneffect hiervan is dat de jeugd op straat verblijft of in de winkelcentra wat tot overlast kan leiden. Er zal dan ook een investering in ontmoetingsplekken plaats moeten vinden voor de jeugd. Graag wil ik uitgaan van het adagium dat het probleem niet in de jeugd zit maar in de ruimte die hen ter beschikking staat. Daar waar de jeugd echt over de schreef gaat, zal er repressief opgetreden moeten worden. Crimineel en overlastgevend gedrag willen we niet in Aalsmeer. Echter repressie zonder preventie is dweilen met de kraan open.

Jaap Overbeek, wethouder jeugd.

Samenvatting

In de gemeente Aalsmeer is 27 procent van de bevolking in de leeftijd van 0 tot 23 jaar. Omdat de kinderen en jongeren daarmee een belangrijk deel van de Aalsmeerse bevolking uitmaken, is voor de gemeente specifiek jeugd- en gezinsbeleid belangrijk. De kinderen en jongeren vormen immers de toekomst van Aalsmeer. De gemeente Aalsmeer heeft de ambitie om voor deze kinderen en jongeren de beste condities te creëren om zich optimaal te ontwikkelen. De ouders zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor de opvoeding en ontwikkeling van hun kinderen. Daarnaast ondersteunt de gemeente Aalsmeer jongeren en hun ouders in het creëren van goede ontwikkelingsvoorwaarden. De gemeente Aalsmeer zal daar de komende jaren invulling aan geven door te investeren in goede algemene voorzieningen die laagdrempelig toegankelijk zijn voor alle jongeren en gezinnen. Indien nodig wordt snel een lichte vorm van ondersteuning geboden aan jongeren en ouders. De gemeente Aalsmeer zal vormgeven aan de sluitende jeugdketens door goede afspraken te maken met de stadsregio Amsterdam over aansluiting met de jeugdzorg en met het onderwijs voor wat betreft de Zorg Advies Team's (ZAT's).

De centrale ambitie van de gemeente Aalsmeer is samen met de gezinnen de optimale ontwikkelingsvoorwaarden te creëren voor de Aalsmeerse jongeren in de leeftijd van –9 maanden tot 23 jaar om veilig en gezond op te groeien voor optimale ontwikkeling en ontplooiing én deelname aan de maatschappij.

De situatie

In de gemeente Aalsmeer wonen ruim 7.200 jongeren tot 23 jaar, en deze groep is nog steeds groeiende. Over het algemeen groeien de jongeren op in een rustige omgeving. In iedere kern van Aalsmeer zijn buitenruimten aanwezig waar de kinderen en jongeren kunnen spelen en sporten. Bovendien is er een levendig verenigingsleven waaraan een groot deel van de jongeren deelneemt.

Tegelijkertijd constateert de gemeente een aantal aandachtspunten. Voor de kinderen in de basisschoolleeftijd is er op dit moment onvoldoende buitenschoolse opvang beschikbaar. Een gebrek aan geschikte accommodaties in de gemeente maakt het moeilijk om op korte termijn een oplossing te vinden voor dit probleem. Voor de kinderen boven de twaalf jaar is het voorzieningenniveau op dit moment ontoereikend. Niet in alle kernen (Dorp/Stommeer, Kudelstaart en Oost) van de gemeente Aalsmeer zijn accommodaties aanwezig waar de jongeren naar toe kunnen. Dit leidt tot groepen die op straat verblijven en soms ook overlast creëren in de buurt. Bovendien is er onvoldoende outreachend jeugd- en jongerenwerk beschikbaar om een goed contact met de jongeren te behouden en in contact te zijn met de overlastgevende jongeren.

Samenhang en afstemming tussen de verschillende voorzieningen in de gemeente – het jeugd- en jongerenwerk, de buitenschoolse opvang, het onderwijs, de sportverenigingen, de culturele instellingen – komt op dit moment nog onvoldoende van de grond. Investeren in een samenhangend aanbod kan naar de toekomst toe van betekenis zijn om een aanbod te creëren dat aansluit bij de behoeften van de kinderen en jongeren.

Veel investeringen zijn inmiddels gedaan in overlegstructuren en samenwerkingsverbanden om tot sluitende zorgstructuren te komen. Deze sluitende zorgstructuren moeten leiden tot beter en sneller handelen als er problemen worden gesignaleerd. De netwerken en structuren hebben de signalering de afgelopen jaren verbeterd. Echter door een tekort aan zorg- en hulptrajecten is er nog niet altijd hulp of ondersteuning beschikbaar.

De beleidsvoornemens

De gemeente Aalsmeer stelt de ouders primair verantwoordelijk voor het creëren van de basis ontwikkelingsvoorwaarden voor hun kinderen. Daarnaast scheidt de gemeente Aalsmeer de randvoorwaarden om ouders in staat te stellen hun verantwoordelijkheid voor de zorg en de opvoeding mogelijk te maken. Dat doet de gemeente door te investeren in goede basisvoorzieningen, die voor alle kinderen en jongeren toegankelijk zijn (zowel speelvoorzieningen, jongerenactiviteiten, vrijetijdsactiviteiten, als licht pedagogisch hulpaanbod). Bijvoorbeeld door te zorgen voor een pedagogisch hulpaanbod dat zo vroeg en zo licht mogelijke ondersteuning biedt. En door sluitende zorgstructuren te creëren, dat snel toegang biedt tot allerlei vormen van hulpverlening. Niet alleen voor het kind, maar ook voor de ouders.

De geformuleerde ambities en uitgangspunten van het Ondernemend Jeugd- en Gezinsbeleid zijn in deze nota uitgewerkt voor de periode 2008-2011. Het beleid is uitgewerkt in 23 concrete beleidsvoornemens:

1. In iedere wijk zijn voldoende speelmogelijkheden in de buitenruimten conform het Speelruimtebeleid.
2. In iedere kern zijn geschikte accommodaties aanwezig voor alle leeftijdsgroepen, inclusief passend jeugd- en jongerenwerk.
3. In iedere kern is een wekelijks activiteitenaanbod dat laagdrempelig toegankelijk is.
4. In iedere kern is ambulante en accommodatiegebonden jongerenwerk beschikbaar.
5. In iedere wijk zijn er initiatieven met betrekking tot jeugdparticipatie.
6. Alle kinderen worden bereikt door de jeugdgezondheidszorg.
7. Voor alle gezinnen is laagdrempelige opvoedondersteuning beschikbaar.
8. Vraag en aanbod naar kinderopvang en buitenschoolse opvang is in evenwicht.
9. Peuterspeelzalen zijn laagdrempelig en voor iedereen in gelijke mate toegankelijk.
10. Alle kinderen kunnen deelnemen aan laagdrempelige sportactiviteiten binnen de gemeente.
11. Alle kinderen kunnen deelnemen aan laagdrempelige culturele en creatieve activiteiten binnen de gemeente.
12. Ouders krijgen indien nodig de ondersteuning om aan de basisvoorwaarde voor een goede en gezonde opvoeding van de kinderen te voldoen.
13. Er is een sluitend signaleringssysteem.
14. In de gemeente is er voor 2011 een Centrum voor Jeugd en Gezin dat laagdrempelig toegankelijk is.
15. Terugdringen en voorkomen (overmatig) middelengebruik.
16. Huiselijk geweld wordt aangepakt in het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld.
17. Beheersen van overlastgevende groepen en verminderen jeugdcriminaliteit op grond van het regionale jeugdveiligheidsbeleid.
18. Voorkomen van onderwijsachterstanden.
19. Sluitende preventieve zorgstructuren in en rondom scholen.
20. Optimaal benutten van de mogelijkheden van de Brede School.
21. In 2011/2012 lopen alle leerlingen in het voortgezet onderwijs een maatschappelijke stage.
22. Met alle lokale uitvoeringpartners en bovenlokale beleidspartners zijn sluitende afspraken gemaakt over samenwerking en afstemming.
23. De gemeente monitort en evalueert jaarlijks het nakomen en de werkzaamheid van de sluitende afspraken over samenwerking, afstemming en coördinatie.

Na vaststelling van deze beleidsnota wordt een uitvoeringsprogramma en communicatieplan opgesteld, behorende bij de uitvoering van de beleidsvoornemens.

1. Inleiding

1.1 Jeugd- en gezinsbeleid in Aalsmeer

In de gemeente Aalsmeer is 27 procent van de bevolking in de leeftijd van 0 tot 23 jaar. Omdat de jeugd daarmee een belangrijk deel van de Aalsmeerse bevolking uitmaakt, is het voor de gemeente belangrijk om hier specifiek jeugdbeleid voor te voeren. De jeugd vormt immers de toekomst van Aalsmeer. De gemeente Aalsmeer heeft zich als ambitie gesteld om voor deze jongeren de beste condities te creëren om zich zo optimaal te ontwikkelen. Om dit te bereiken heeft de gemeente Aalsmeer haar ambitie vertaald in een aantal te realiseren doelen. Samen met de uitvoeringsorganisaties zal er vervolgens uitvoering worden gegeven aan het realiseren van deze doelen. Daarbij is het voor de gemeente Aalsmeer van belang dat organisatorische kokers worden doorbroken en de leefwerelden van de jongeren (en hun ouders) centraal staan.

Om een goed beeld te krijgen van de behoeften en wensen ten aanzien van opgroeien en opvoeden is er een aantal bijeenkomsten georganiseerd. In april 2007 zijn twee bijeenkomsten georganiseerd voor sleutelpersonen op het gebied van opvoeden en opgroeien in Aalsmeer. Vervolgens zijn in augustus 2007 in samenwerking met Stichting Cardanus twee participatiebijeenkomsten georganiseerd voor jongeren uit Aalsmeer. Ten slotte heeft een interactieve conferentie in september 2007 plaatsgevonden om de uitgangspunten van de nota te bespreken. Tijdens alle bijeenkomsten is veel ruimte geweest voor inbreng van de aanwezigen. Ook zijn individuele gesprekken gevoerd met o.a. het onderwijs, het jeugd- en jongerenwerk, maar ook met vrijwilligers van het jongerencentrum N201.

In hoofdstuk 4 tot en met 6 zijn citaten opgenomen uit de participatiebijeenkomsten.

In Aalsmeer wordt op het gebied van jeugd, ouders en opgroeien het volgende gesignaleerd en geconstateerd:

- leerachterstanden als gevolg van middelengebruik;
- onvoldoende faciliteiten voor de jeugd;
- overlast door jongeren;
- behoefte aan adequate naschoolse opvang;
- opvoedingsproblematiek (kudigheid ouders, angst/schaamtegevoelens bij het stellen van hulpvragen);
- onvoldoende inzicht in het activiteiten aanbod en de voorzieningen voor de jeugd;
- onvoldoende inzicht en bundeling van informatie over hulpaanbod.

Daarnaast is gebruik gemaakt van allerlei informatie die beschikbaar is over de onderwijsprestaties, de gezondheidssituatie, de bevolkingsontwikkeling, deelname aan peuterspeelzaalwerk, kinderopvang, buitenschoolse opvang, sportdeelname, et cetera om een goed beeld te krijgen van de huidige situatie. Al deze verschillende beleidsterreinen hebben raakvlakken en samenhang met het integraal jeugdbeleid. Om afstemming hiermee te realiseren heeft intern ambtelijk overleg plaatsgevonden met verantwoordelijken voor verschillende disciplines, waaronder Wmo, jeugd en onderwijs, sport, accommodatiebeleid, gezondheidszorg, veiligheidsbeleid, speelruimtebeleid en communicatie.

De informatie uit de gesprekken en uit onderzoeken hebben geleid tot deze beleidsnota. De conceptbeleidsnota is in juni 2008 in hoofdlijnen besproken met de Raad. In dit gesprek is door de Raad nog een aantal opmerkingen gemaakt, die in de eindversie is verwerkt. Deze nota zet voor de jaren 2008-2011 de koers uit voor het jeugd- en gezinsbeleid in de gemeente Aalsmeer.

1.2 De context

Landelijke aandacht voor jeugd- en gezinsbeleid

Niet alleen in Aalsmeer is er aandacht voor jeugd- en gezinsbeleid. Op alle niveaus is deze aandacht voelbaar. Nederland raakt steeds meer doordrongen dat sterk jeugdbeleid van essentieel belang is voor de toekomst van ons land. Tijdens de vorige kabinetsperiode heeft de Operatie Jong de aandacht stevig gevestigd op het jeugdbeleid. De jeugdcommissaris Van Eijck heeft met de Operatie Jong de gemeenschappelijke opgave voor een sterk jeugdbeleid helder geformuleerd. In zijn sturingsadviezen legt hij een steeds grotere verantwoordelijkheid bij de lokale overheden neer. De jeugdvoorzieningen moeten laagdrempelig zijn en dicht bij de burgers, het liefst in de wijken. De organisaties die een aanbod hebben voor de jongeren moeten optimaal samenwerken, waarbij wordt uitgegaan van het centraal stellen van de wensen en de belangen van het kind en het gezin.

Na het werk van de Operatie Jong, tijdens de vorige kabinetsperiode, is er ook in deze kabinetsperiode veel aandacht voor het jeugd- en gezinsbeleid. Het Kabinet Balkenende III heeft een apart Programmaministerie voor Jeugd en Gezin ingericht en er is een eigen vakminister aangesteld. In het programma 'Alle kansen voor alle kinderen' formuleert de programmaminister voor Jeugd en Gezin zijn ambities voor de periode 2007 tot 2011. Alle kansen voor alle kinderen betekent een land waarin alle kinderen gezond en veilig kunnen opgroeien, hun talenten kunnen ontwikkelen en plezier maken, waar ze hun steentje leren bijdragen aan de maatschappij en goed voorbereid zijn op de toekomst.

Om deze ambitie waar te maken investeert het programmaministerie de komende jaren in drie inhoudelijke lijnen. Ten eerste krijgt het gezin een centrale plaats in het jeugd- en gezinsbeleid. De kracht van het gezin moet met het jeugdbeleid worden benut en versterkt. Het gezin moet daarom indien dat nodig is laagdrempelig toegang hebben tot opvoedondersteuning. Bij hulp in een gezin moet er snel en integraal gewerkt worden met één plan, binnen één gezin. Daarnaast worden gezinnen ondersteund voor persoonlijke ontplooiing door in de wijk in de brede school sport, culturele en creatieve activiteiten aan te bieden.

Ten tweede wil het programmaministerie de groeiende vraag naar specialistische en dure vormen van hulpverlening doorbreken, door de omslag te maken naar preventie. Meer aandacht moet uitgaan naar het voorkomen van problemen op latere leeftijd, door al op jonge leeftijd te investeren in preventieve programma's als opvoedondersteuning, voor- en vroegschoolse educatie, activiteiten van de brede school tot geïndiceerde hulpverlening. Ook moeten kinderen en jongeren actiever worden betrokken bij het creëren van een positieve jeugdcultuur. Daarnaast is een betere signalering nodig om problemen eerder te herkennen, zodat eerder met lichtere en goedkopere vormen van hulpverlening kan worden volstaan.

Ten derde gaat het beleid er van uit dat iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt als kinderen of gezinnen in problemen raken. Ouders, professionals, jongeren en overheden zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een sluitend jeugdbeleid. Bij problemen wordt zo snel mogelijk ingegrepen. Goede samenwerking en afstemming is voorwaarde voor een sluitende jeugdketen.

De uitgangspunten zijn in lijn met het Verdrag betreffende de Rechten van het Kind. Dit verdrag is ook leidend voor het integraal jeugd- en gezinsbeleid voor Aalsmeer.

Verantwoordelijkheidverdeling jeugdbeleid

De verantwoordelijkheid voor het jeugd- en gezinsbeleid is in Nederland verdeeld over verschillende overheidslagen. Met deze verdeling van verantwoordelijkheden, is ook sprake van een scheiding in financieringsstromen. Het rijk zet de kaders uit en bepaalt de randvoorwaarden voor het jeugd- en gezinsbeleid. Daarnaast is het ministerie voor justitie rechtstreeks verantwoordelijk voor de justitiële jeugdtaken. De provincies en stadsregio's zijn wettelijk verantwoordelijk voor de toegankelijkheid en beschikbaarheid van de jeugdzorg. Ten slotte vervullen de gemeenten een centrale rol in het lokale jeugdbeleid. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de algemene preventieve voorzieningen, het creëren van een kindvriendelijke leefomgeving en participatie van de jeugd, maar ook voor een goede aansluiting en afstemming met de provinciale jeugdzorg. In de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) die sinds 2007 van kracht is, is de gemeente verplicht voor het ontplooiën van activiteiten op het terrein van de preventieve jeugdzorg. Dat houdt in dat zij verantwoordelijk zijn voor de taken informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulp, (licht) pedagogische hulp en coördinatie van zorg. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de participatie van alle burgers; iedereen moet kunnen meedoen.

Met het nieuwe beleid van het programmaministerie voor Jeugd en Gezin is de rol van de gemeente centraler komen staan. Doelstelling is het jeugd- en gezinsbeleid beter aan te laten sluiten op de wensen en behoeften van de jongeren en gezinnen. Dit betekent creëren van een kindvriendelijke omgeving waarin jongeren en ouders daadwerkelijk participeren. Daarnaast is het noodzakelijk laagdrempelig en vroegtijdig lichte vormen van ondersteuning te bieden en indien nodig in goede samenwerking met de jeugdzorg zwaardere vormen van hulpverlening in te zetten. De gemeente doet dit niet alleen, maar in samenspraak met de doelgroep, met de uitvoeringsorganisaties en door goede afspraken te maken met de stadsregio. De gemeente vervult daarin de regisseursfunctie door heldere (prestatie)afspraken te maken over de inzet van middelen die nauw aansluiten op het lokale jeugd- en gezinsbeleid. Door de centrale rol van de gemeente is er bij voorkeur een wethouder expliciet verantwoordelijk voor het jeugd- en gezinsbeleid.

Om snelle en laagdrempelige ondersteuning mogelijk te maken zet het rijk in op het realiseren van Centra voor Jeugd en Gezin in iedere gemeente in Nederland, op sluitende zorgstructuren (zoals Zorg Advies Teams onderwijs) en op het realiseren van ondersteunende informatiesystemen (Verwijsindex, Elektronisch Kinddossier en Helpdesk privacy).

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) kent hoge prioriteit in het programma en moet voor 2011 in iedere gemeenten in Nederland functioneren. Met deze centra is het de bedoeling om verschillende instanties en functies samen te brengen, met als doel een betere afstemming en samenwerking. Bovendien vormt het centrum een schakel met het Bureau Jeugdzorg en met de scholen. De gemeenten hebben de verantwoordelijkheid voor de vorming van de Centra voor Jeugd en Gezin.

Naast deze ontwikkelingen zijn er in 2007 ook afspraken gemaakt tussen het rijk en de gemeenten over het bereik van de voorschoolse educatie en de te ontwikkelen schakelklassen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor vroegsignalering (consultatiebureau), de voorschoolse educatie (bestemd voor doelgroepkinderen vanaf 2,5 jaar, verzorgd op een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf) en de doorgaande lijn naar de basisschool. Basisscholen zijn verantwoordelijk voor de vroegschoolse educatie (bestemd voor doelgroepkinderen van 4 en 5 jaar, verzorgd in groep 1 en 2 van de basisschool) en voor de doorlopende leerlijn.

Regionale samenwerking

Aalsmeer werkt in regionaal verband samen met Haarlemmermeer, Amstelveen, Ouder-Amstel en Uithoorn op het gebied van jeugd- en onderwijsbeleid. Het gaat hierbij om onderwerpen als: aanbod lichtpedagogische hulp (opvoedondersteuning), de functie van het Jeugd Interventie Team (JIT), het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), eenduidigheid in de coördinatie van zorg, voortzetting van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC), het loket vroeghulp, Multi Probleem Gezinnen (MPG) en Zorg Advies Teams (ZAT) op scholen.

Vertaling naar het Aalsmeers jeugd- en gezinsbeleid

In deze jeugd- en gezinsnota kiest de gemeente Aalsmeer ervoor om dicht aan te sluiten bij de landelijke kaders en richtlijnen die zijn aangegeven in het programma 'Alle kansen voor alle kinderen'. Ook de gemeente Aalsmeer wil graag voor de Aalsmeerse jeugd en gezinnen een veilige en gezonde omgeving creëren waarin iedereen zich optimaal kan ontwikkelen, ontplooiën binnen hun eigen mogelijkheden én kan deelnemen aan de maatschappij. De gemeente Aalsmeer wil daaraan invulling geven door te investeren in goede algemene voorzieningen die laagdrempelig toegankelijk zijn voor alle jeugd en gezinnen, door indien nodig snel een lichte vorm van ondersteuning te bieden en door sluitende jeugdketens te vormen voor goede samenwerking met de provinciale jeugdzorg en het onderwijs. Vanuit deze driedeling is deze beleidsnota ingericht.

1.3 Leeswijzer

In deze nota geven wij in hoofdstuk 2 een beeld van de jeugd van Aalsmeer. Daarbij gaan wij nader in op de kinderen in de voorschoolse leeftijd, op de kinderen in de basisschoolleeftijd en op de jeugd ouder dan 12 jaar. Vervolgens geeft hoofdstuk 3 uitwerking aan de visie en ambities van de gemeente Aalsmeer op het terrein van jeugd- en gezinsbeleid. Hoofdstuk 4, 5 en 6 zijn de hoofdstukken waarin de doelstellingen worden uitgewerkt en ingaat op de concrete acties de komende jaren om de doelstellingen te realiseren. Hoofdstuk 4 heeft betrekking op het op niveau brengen van de algemene voorzieningen binnen de gemeente Aalsmeer. Hoofdstuk 5 gaat dieper in op het laagdrempelig aanbieden van lichte vormen van ondersteuning. Hoofdstuk 6 heeft aandacht voor de realisatie van de sluitende jeugdketen. In hoofdstuk 7 wordt ten slotte een financiële vertaling gegeven van de extra activiteiten die worden voorgesteld in deze nota.

2. De jeugd in Aalsmeer

2.1 Het aantal jongeren stijgt

De gemeente Aalsmeer is een groeiende gemeente. Deze groei in bevolkingsaantal is terug te zien in de ontwikkeling van het aantal jongeren dat woont in de gemeente. Van de in totaal 26.400 inwoners in 2008, waren 7.200 in de leeftijd van 0 tot 23 jaar. Dat wil zeggen dat ruim 27 procent van de bevolking in Aalsmeer jonger is dan 23 jaar. De jeugd maakt dus een aanzienlijk deel uit van de bevolking.

In 4 jaar tijd is het aantal jongeren met bijna 20 procent toegenomen. De bevolking is groeiend voor alle leeftijdsgroepen, maar is het snelst groeiend onder de jongste kinderen uit de gemeente Aalsmeer. In de gemeente Aalsmeer wonen relatief minder jongeren in de leeftijd van 18 tot 23 jaar. Aalsmeer Oost geldt als de snelst groeiende wijk.

Per 1 januari	2005	2006	2007	2008
0 tot 4 jaar	1097	1142	1185	1338
4 tot 13 jaar	2509	2631	2821	2980
13 tot 18 jaar	1431	1503	1512	1524
18 tot 23 jaar	1104	1140	1232	1392

*Schema 1 – Aantal jongeren in de gemeente Aalsmeer naar leeftijd
(bron: gemeentelijke basisadministratie)*

	Kudelstaart	Oost	Dorp	Totaal
0 tot 4 jaar	400	448	490	1338
4 tot 13 jaar	866	978	1136	2980
13 tot 18 jaar	422	468	634	1524
18 tot 23 jaar	527	355	510	1392

*Schema 2 – Aantal jongeren de gemeente Aalsmeer naar leeftijd en wijk
(bron: gemeentelijke basisadministratie, op 1-1-2008)*

Van de Aalsmeerse jongeren is ongeveer 17 procent van niet-Nederlandse afkomst. Daarvan is 8 procent van niet-westerse afkomst. De afkomst van deze jongeren is zeer divers. Jongeren van Marokkaans-Nederlandse afkomst zijn iets oververtegenwoordigd onder de Aalsmeerse migrantenjongeren. Ook zijn er relatief iets meer Poolse jongeren in Aalsmeer, met name onder de groep oudere jongeren. En ook is de groep Surinaams-Nederlandse jongeren relatief iets hoger. Over het algemeen geldt dat er geen grote groepen migrantenjongeren in Aalsmeer wonen met eenzelfde culturele achtergrond.

2.2 De jongste groep

In Aalsmeer is de groep jonge kinderen de afgelopen jaren met 20 procent toegenomen. In 2005 waren er 1100 kinderen in de voorschoolse leeftijd, in 2008 zijn er bijna 1350 kinderen tot 4 jaar. Het creëren van een positieve leefomgeving voor deze kinderen, waarin zij zich optimaal kunnen ontwikkelen is voor deze groep zeer essentieel. Juist in de eerste jaren maken kinderen een belangrijke ontwikkeling door. Het goed ondersteunen van deze groep is van belang voor de ontwikkelmogelijkheden later.

De gemeente Aalsmeer ondersteunt de jongste kinderen door het stimuleren van kinderopvang in de gemeente en door het investeren in peuterspeelzaalwerk en voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Het consultatiebureau speelt een belangrijke rol in het

doorverwijzen van de kinderen naar de VVE-programma's. Kinderen komen twee of drie dagdelen per week bijeen in het peuterspeelzaalwerk en drie dagdelen in de VVE-programma's.

Het peuterspeelzaalwerk moet laagdrempelig beschikbaar zijn voor alle kinderen in de leeftijd van 2 jaar en 6 maanden tot 4 jaar. Het peuterspeelzaalwerk en de VVE-groepen hebben als doelstelling de kinderen cognitief en sociaal-emotioneel voor te bereiden op het basisonderwijs. Kinderen moeten met gelijke kansen aan het onderwijs beginnen. Ook subsidieert de gemeente Aalsmeer het programma Opstapje en de contactmedewerker. Het programma Opstapje richt zich op ouders van kinderen in de voorschoolse leeftijd die extra taalondersteuning behoeven. De ouders worden bewust gemaakt op de centrale rol die zij vervullen bij de opvoeding van de kinderen en bij de voorbereiding op de basisschoolperiode. De contactmedewerker verricht huisbezoeken en verwijst kinderen en hun ouders naar het programma Opstapje.

	2006	2007	2008	2009
Aantal kinderen in de leeftijd 0 – 4 jaar	1142	1185	1338	n.b.
Aantal kinderen in de leeftijd 2,5 – 4 jaar	437	469	500	n.b.
Plaatsen peuterspeelzaalwerk	300	300	280	255*
Bereik in Aalsmeer	69%	64%	56%*	n.b.
Bereik landelijk	65%	65%	n.b.	n.b.
Plaatsen kinderopvang	291	291	291	291
Bereik in Aalsmeer	13%	13%	13%	n.b.
Bereik landelijk	12%	12%	12%	n.b.

* Op basis van prognoses

Schema 3 – Aantal plaatsen en bereik peuterspeelzaalwerk, VVE programma's en kinderopvang (bron: kinderopvangorganisaties en peuterspeelzalen Aalsmeer)

Aan met name ouders van kinderen in de jongste leeftijdsgroep biedt de gemeente opvoedondersteuning aan. De jeugdgezondheidszorg heeft voor de jongste kinderen een verwijzende functie naar de opvoedondersteuning. De invulling van de opvoedondersteuning is een loket voor opvoedondersteuning dat gedurende 3 uur per week geopend is. In 2007 hebben ongeveer 100 gezinnen gebruik gemaakt van deze functie.

2.3 Kinderen in de basisschoolleeftijd

De gemeente Aalsmeer telt tien basisscholen voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar. Dit zijn openbare scholen, protestants christelijke scholen en katholieke scholen. In het schooljaar 2005/2006 volgden 2.353 kinderen het basisonderwijs, in het schooljaar 2006/2007 telden de scholen 2.450 leerlingen. De school is een belangrijke plaats waar alle kinderen komen en waar kinderen zich op cognitief en sociaal-emotioneel gebied kunnen ontwikkelen. Kinderen die achterstand hebben opgelopen krijgen extra ondersteuning aangeboden met de programma's Opstap, Flinker Stap Vooruit, Taalklas de Windroos en met Motorisch Remedial Teaching (MRT). De voortzetting van MRT staat op dit moment ter discussie. Ook kunnen scholen leerlingen extra zorg aanbieden. Op dit moment wordt door het basisonderwijs nagedacht over hoe kinderen die bovengemiddeld intelligent zijn, extra kunnen worden uitgedaagd. Binnen de lesstof is er wel al aandacht om deze kinderen extra te prikkelen. Op basisschool Samen Een functioneert een Plusklas (een dagdeel per week).

De school staat er niet alleen voor, maar werkt nauw samen met de ouders en allerlei voorzieningen in en rondom de school. Om de samenwerking en afstemming beter tot stand te brengen is er een brede school in Aalsmeer-Oost in ontwikkeling, De Mikado. In de brede school worden meerdere scholen ondergebracht en voorzieningen zoals kinderopvang, buitenschoolse opvang, peuterspeelzaalwerk, bibliotheek en sportvoorzieningen. De gemeente neemt hier de regierol door afstemming met betrokken partijen te initiëren.

Voor de kinderen in deze leeftijd is het voorzieningenniveau na schooltijd op dit moment niet optimaal. Er doen zich accommodatieproblemen voor, waardoor er onvoldoende ruimtes beschikbaar zijn voor buitenschoolse opvang. Ook is er een gebrek aan voorzieningen om naschoolse activiteiten te organiseren. In 2008 is er een Task force Kinderopvang opgericht die zich bezighoudt met de wachtlijstproblematiek rondom kinderopvang en buitenschoolse opvang. Daarin is specifiek aandacht voor de accommodatieproblematiek. Ook wordt er nagedacht over alternatieven om de buitenschoolse opvang te ontlasten, zoals continuoosters en andere schooltijden. In totaal zijn er 275 plaatsen aan buitenschoolse opvang beschikbaar binnen de gemeente Aalsmeer. Dat wil zeggen dat voor ongeveer 8 procent van alle kinderen in de basisschoolleeftijd buitenschoolse opvang beschikbaar is. Met name in Aalsmeer Dorp is er een groeiende vraag naar buitenschoolse opvang.

De buitenvoorzieningen in de wijken zijn voldoende. Er zijn in alle wijken speelplekken beschikbaar voor de jonge kinderen. Daarnaast zijn er ook trapveldjes aangelegd in de wijken. Het gebruik van deze speel- en sportvoorzieningen in de wijk is op eigen initiatief toegankelijk. Er vinden geen georganiseerde activiteiten plaats in deze ruimten.

Na schooltijd maken kinderen veelal gebruik van particuliere sportieve en culturele activiteiten. De deelname aan sportverenigingen is in Aalsmeer hoog. Er is een zeer rijk sportverenigingenleven in de gemeente. Voetbal, handbal, atletiek, korfbal, volleybal, gymnastiek en basketbal trekken de meeste jeugdleden. Om de basisschoolleerlingen kennis te laten maken met een grote verscheidenheid aan sporten, subsidieert de gemeente Aalsmeer het project JeugdSportPas (JSP). In dit project krijgen alle basisschoolleerlingen meerdere keren per jaar een sportclinic aangeboden van een sportvereniging uit de omgeving. Na afloop van de clinic biedt de vereniging de kinderen de gelegenheid om een aantal lessen te komen volgen. Doelstelling is de kinderen kennis te laten maken met een groot aantal verschillende sporten en typen sporten (naast binnen- en buitensport bijvoorbeeld ook de voor veel gezinnen minder toegankelijke water- en zeilsport), waardoor zij een betere en meer bewuste keuze kunnen maken om een sport uit te oefenen die zij leuk vinden en die bij hen past. Daarnaast raken kinderen bekend met sportmogelijkheden buiten de eigen woonwijk. In het schooljaar 2007-2008 hebben 176 leerlingen daadwerkelijk gebruik gemaakt van het aanbod om een aantal lessen te volgen bij de vereniging. Van dit aantal is het percentage kinderen dat instroomt bij een sportvereniging na een aantal proeflessen ongeveer 10 procent. Kinderen die om financiële redenen geen lid kunnen worden bij een sportvereniging, hebben de mogelijkheid om een beroep te doen op het Jeugdsportfonds. Ongeveer 25 tot 30 kinderen maken jaarlijks gebruik van het Jeugdsportfonds.

2.4 De jeugd van Aalsmeer

De wereld van de jongeren wordt na de basisschoolleeftijd groter. Ongeveer 75 procent van de jongeren vervolgen het onderwijs na de basisschool buiten de gemeente Aalsmeer. Binnen de gemeente is er alleen de mogelijkheid om na de basisschool een opleiding te volgen aan het Wellantcollege vmbo Westplas voor de theoretische leerweg (TL) en het Wellantcollege vmbo De Groenstrook voor de gemengde leerweg (GL), de

kaderberoepsgerichte leerweg (KBL) en de basisberoepsgerichte leerweg (BBL). De locatie Westplas is een reguliere vmbo-t locatie met 65 procent leerlingen uit Aalsmeer. De locatie de Groenstrook verzorgt groen onderwijs met een brede uitstroom naar de 4 sectoren van het mbo t.w. groen, techniek, zorg- en welzijn en economisch/administratief. en bestaat voor een kwart uit Aalsmeerse leerlingen. Ten slotte is de populatie aan de MBO afdeling van het Wellantcollege voor 10 procent afkomstig uit Aalsmeer. Voor al het andere voortgezet onderwijs zijn leerlingen verplicht om naar Uithoorn, Amstelveen of Haarlemmermeer te gaan. Tegelijkertijd genieten jongeren van buiten Aalsmeer onderwijs aan het Wellantcollege.

Omdat het voortgezet onderwijs op regionaal niveau plaatsvindt, is er sprake van actieve samenwerking in de regio Amstelland-Meerlanden. Er is samenwerking op het gebied van voortijdige schooluitval in de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC-functie). In het schooljaar 2007/2008 zijn er 39 leerlingen aangemeld bij het RMC die afkomstig zijn uit Aalsmeer. Tweederde van de aanmeldingen waren leerlingen uit het MBO-onderwijs. Het terugdringen van voortijdig schooluitval is voor de gemeente Aalsmeer van belang. Ook wordt er regionaal samengewerkt in de Internationale Schakelklas (ISK) die voor Aalsmeer vanaf schooljaar 2008/2009 gevestigd is in de scholengemeenschap Panta Rhei in Amstelveen. De ISK biedt onderwijs aan kinderen die kort in Nederland wonen en extra (taal)ondersteuning nodig hebben. Op dit moment wordt er regionaal gewerkt aan het uitbreiden van de reboundvoorziening voor kinderen die op school moeilijk te handhaven zijn of te begeleiden zijn, dit als vervolg op het Time-Out Project (TOP). Ten slotte zijn de zorgstructuren rondom het onderwijs regionaal vormgegeven. Iedere school kent een ZAT en ook is er het Samenwerkingsverband waaraan alle voortgezet onderwijs scholen deelnemen.

Voor jongeren die problemen hebben is er het Jeugd Interventie Team (JIT). Het JIT werkt voor de regio Amstelland. In het JIT is een groot aantal organisaties vertegenwoordigd: Bureau Jeugdzorg, politie, jongerenwerk, leerplicht gemeente, Raad voor de Kinderbescherming en bureau Halt. De scholen, het jeugd- en jongerenwerk en de politie kunnen kinderen met wie het niet goed gaat inbrengen in het JIT.

De gemeente Aalsmeer heeft met een aantal uitvoeringsorganisaties afspraken over het voorzieningenaanbod voor de jongeren. Daarnaast is er een groot particulier aanbod in de gemeente op het gebied van sport, cultuur en andere vrijetijdsactiviteiten (scouting, kerkelijk jeugdwerk et cetera). Na de basisschoolleeftijd is een afname waar te nemen in deelname aan het verenigingsleven in de gemeente Aalsmeer. In deze periode is de deelnamegraad bij sportverenigingen lager dan in de basisschoolleeftijd. Een reden kan zijn dat niet alle jongeren de financiële mogelijkheden hebben om gebruik te maken van het aanbod. Deelname aan activiteiten is echter ook voor deze groep een belangrijke vorm van dagbesteding.

Uit gesprekken met de jongeren blijkt dat het huidige voorzieningenniveau ontoereikend is. Met name in Aalsmeer Oost is er te weinig aanbod beschikbaar. Ook in Kudelstaart is het aanbod onder de maat. De reden voor het tekort komt voort uit een gebrek aan beschikbare accommodaties om activiteiten te organiseren. Het gebrek aan voorzieningen voor de jeugd uit zich in overlastgevende jongeren op straat. In Aalsmeer zijn meerdere overlastgevende groepen jongeren actief. In Oost is er een overlastgevende groep jongeren met 21 leden waarvan de leeftijd varieert tussen de 16 en 21 jaar. In het centrum is er een overlastgevende groep jongeren van 20 jongeren actief. In Hornmeer is er een overlastgevende groep jongeren van 30 jongeren actief. Sinds 2008 maakt de groep uit Hornmeer twee avonden per week gebruik van de accommodatie in de Bon Ami. De jeugd- en jongerenwerker in de Bon Ami geeft aan dat het beschikbaar stellen van de

accommodatie en het in gesprek zijn met de jongeren als effect heeft dat de overlast en agressie is afgenomen. In Kudelstaart is een groep van 20 jongeren actief, maar zijn de afgelopen maanden weinig overlastmeldingen binnengekomen.

2.5 Conclusie

Meer dan een kwart van de bevolking in de gemeente Aalsmeer zijn kinderen en jongeren onder de 23 jaar. In totaal wonen er ruim 7.200 jongeren en deze groep is nog steeds groeiende. Over het algemeen groeien de jongeren op in een rustig dorp. In iedere kern van het dorp zijn buitenruimten aanwezig waar de kinderen en jongeren kunnen spelen en sporten. Bovendien is er een levendig verenigingsleven waaraan een groot deel van de jongeren deelneemt.

Tegelijkertijd constateert de gemeente ook een aantal aandachtspunten. Voor de kinderen in de basisschoolleeftijd is er op dit moment onvoldoende buitenschoolse opvang beschikbaar. Een gebrek aan geschikte accommodaties in de gemeente maakt het moeilijk om op korte termijn een oplossing te vinden voor dit probleem. Voor de kinderen boven de twaalf jaar is het voorzieningenniveau op dit moment ontoereikend. Niet in alle kernen van de gemeente Aalsmeer zijn accommodaties aanwezig waar de jongeren zich op een positieve manier kunnen vermaken. Dit leidt tot groepen die op straat verblijven en soms ook overlast creëren in de buurt. Bovendien is er onvoldoende outreachend jeugd- en jongerenwerk beschikbaar om een goed contact met de jongeren te behouden.

Samenhang en afstemming tussen de verschillende voorzieningen in de gemeente – het jeugd- en jongerenwerk, de buitenschoolse opvang, het onderwijs, de sportverenigingen, de culturele instellingen – komt op dit moment nog nauwelijks van de grond. Investeren in een samenhangend aanbod kan naar de toekomst toe van betekenis zijn om een aanbod te creëren dat aansluit bij de behoeften van de jongeren.

3. Visie en ambities

3.1 De ambities

De gemeente Aalsmeer heeft de ambitie voor Aalsmeerse jeugd en gezinnen een veilige en gezonde omgeving te creëren waarin iedereen zich optimaal kan ontwikkelen en ontplooiën binnen hun eigen mogelijkheden én kan deelnemen aan de maatschappij. Dit heeft als doel dat de jeugd goed wordt voorbereid op de toekomst, zodat zij straks als sociaal betrokken en zelfredzame burgers in het leven staan. De gemeente Aalsmeer wil de jeugd optimaal stimuleren en de mogelijkheden geven om later een positieve bijdrage te leveren aan de maatschappij.

Het gezin

De gemeente Aalsmeer gaat ervan uit dat basis voor de ontwikkeling van alle kinderen wordt gelegd in het gezin. Ouders¹ zijn als eersten verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind(eren). De meeste kinderen groeien op in gezinnen, met één of meer volwassenen. Het gezin is de belangrijkste omgeving voor kinderen. De gezinskenmerken hebben een grote samenhang met de ontwikkelingsperspectieven van een kind later in het leven. Omdat het creëren van goede ontwikkelingsvoorwaarden in het gezin steeds moeilijker wordt, is het van extra belang dat de overheid goede randvoorwaarden schept om ouders en gezinnen in staat te stellen de opvoeding waar te maken. Deze randvoorwaarden zitten enerzijds in het creëren van een goede sociaal-economische basis binnen het gezin. Onder meer door het combineren van arbeid en zorg mogelijk te maken, maar ook door gezinnen met financiële problemen ondersteuning te bieden. Anderzijds heeft het betrekking op het laagdrempelig beschikbaar stellen van opvoedondersteunende programma's. De gemeente Aalsmeer wil in haar beleid het gezin centraal stellen, door de ondersteuning zo optimaal mogelijk in te zetten in en rond het gezin, om binnen het gezin goede ontwikkelvoorwaarden te creëren.

Naast het gezin zijn kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en het onderwijs belangrijke omgevingen waar professionals een belangrijke rol vervullen in de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind. Daarnaast geeft de gemeente Aalsmeer grote betekenis aan vrijetijdsactiviteiten zoals sport, cultuur en creatieve activiteiten. Buiten schooltijd is deelname aan vrijetijdsactiviteiten van essentieel belang voor de ontwikkeling en ontplooiing van de jeugd. De gemeente Aalsmeer heeft de ambitie om de algemene voorzieningen voor iedereen laagdrempelig toegankelijk te laten zijn, niet alleen door het aan te bieden maar ook door de jeugd actief te benaderen. Vanuit het jeugd- en gezinsbeleid hebben de algemene voorzieningen belangrijke functies voor het vroegtijdig signaleren van problemen en voor het toeleiden naar (lichtere vormen van) jeugdhulpverlening. Om optimaal deze functies in te zetten, wil de gemeente Aalsmeer investeren in een goede afstemming tussen de algemene voorzieningen en hulpverlenende instanties. Om te voorkomen dat gezinnen in het curatieve circuit terechtkomen, is het belangrijk om problemen in een zo vroeg mogelijk stadium te ontdekken.

Bij problemen binnen het gezin, moet er zo snel en licht mogelijk ondersteuning worden aangeboden. Een goed signalerend systeem draagt daartoe bij. Voorwaarde is een goed sluitend netwerk, waarin alle instanties die rondom het gezin actief zijn, samenwerken en afstemmen. De gemeente Aalsmeer heeft de ambitie om samen met haar buurgemeenten te komen tot een optimaal samenhangend zorgnetwerk. Met een goed functionerend

¹ Met ouders wordt ook bedoeld verzorgers en voogden.

zorgnetwerk, zijn ook de zwaardere vormen van hulpverlening die buiten de gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen, sneller en beter toegankelijk.

3.2 De uitgangspunten

De uitgangspunten in deze jeugd- en gezinsnota zijn:

1. De gemeente Aalsmeer stelt de ouders primair verantwoordelijk voor het creëren van de basis ontwikkelingsvoorwaarden voor hun kinderen.
2. De gemeente Aalsmeer schept de randvoorwaarden om ouders in staat te stellen hun verantwoordelijkheid voor de zorg en de opvoeding mogelijk te maken.
3. De gemeente Aalsmeer neemt haar (wettelijke) verantwoordelijkheid om de basisvoorzieningen voor alle kinderen en jongeren toegankelijk te laten zijn (zowel speelvoorzieningen, jongerenactiviteiten, vrijetijdsactiviteiten, als licht pedagogisch hulpaanbod).
4. De gemeente Aalsmeer zorgt voor een pedagogisch hulpaanbod dat zo vroeg en zo licht mogelijke ondersteuning biedt. Indien zich risico's voordoen moet het kind en/of gezin snel en adequaat worden ondersteund, zodat zwaardere problemen (op latere leeftijd) worden voorkomen.
5. De gemeente Aalsmeer draagt zorg voor een sluitende zorgstructuur.

3.3 De centrale visie

De gemeente Aalsmeer vindt het belangrijk dat alle kinderen kansen krijgen om zich te ontwikkelen binnen hun eigen capaciteiten. De gemeente kan dat niet alleen. "It takes a village to raise a child" zegt een oud Afrikaans gezegde. Bij het samenstellen van de Aalsmeerse visie is niet alleen uitgegaan van wet- en regelgeving en landelijk beleid, maar is ook gekeken naar het Verdrag van de Rechten van het Kind van de Verenigde Naties. Daarnaast is tijdens verschillende participatiebijeenkomsten voor instellingen en jongeren en de conferentie jeugdbeleid geïnventariseerd wat zij nodig hebben om mee te kunnen doen in deze maatschappij.

Uitgaande van de eerder geformuleerde ambities en uitgangspunten komt de gemeente Aalsmeer tot de volgende visie op het jeugd- en gezinsbeleid:

De gemeente Aalsmeer creëert samen met de gezinnen de optimale ontwikkelingsvoorwaarden voor de Aalsmeerse jeugd in de leeftijd van –9 maanden tot 23 jaar om veilig en gezond op te groeien voor optimale ontwikkeling en ontplooiing én deelname aan de maatschappij.

4. Iedereen doet mee

4.1 Verantwoordelijkheid voor basisvoorzieningen

De gemeente Aalsmeer heeft een belangrijke taak als het gaat om het op orde brengen van de algemene basisvoorzieningen. Verschillende wettelijke kaders, beleidskaders en ook het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind stellen eisen aan de algemene basisvoorzieningen. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verplicht de gemeenten in prestatieveld 1 dat voor iedereen de basisvoorwaarden zijn geschapen om mee te doen. Dat betekent dat de gemeente hierbij ondersteuning biedt aan jongeren en gezinnen die niet uit eigen beweging meedoen. De gemeente Aalsmeer pakt dit breder op en wil voor iedereen goede basisvoorzieningen creëren, waarmee de jongeren optimaal ondersteund worden zichzelf optimaal te ontwikkelen en te ontplooien.

Het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind zegt dat ieder kind recht heeft op participatie, basisvoorzieningen, goede gezondheid, bescherming en onderwijs. Dit verdrag is door Nederland ondertekend, hetgeen Nederland voor de verplichting stelt hieraan te voldoen. Dit is een tweede kader om de basisvoorzieningen op een goed niveau te brengen.

Ten slotte is er ook vanuit het programmaministerie voor Jeugd en Gezin veel aandacht voor het voorkomen van problemen, door alle kinderen zo goed mogelijk te ondersteunen vanuit de basisvoorzieningen. Deze basisvoorzieningen lopen uiteen van peuterspeelzaalwerk voor het jonge kind tot outreachend jeugd- en jongerenwerk, van sportactiviteiten na school tot een jongerenloket voor voortijdig schoolverlaters.

De gemeente Aalsmeer hecht veel belang aan het creëren van optimale ontwikkelingsvoorwaarden voor alle jongeren van -9 maanden tot 23 jaar. Om die reden zet Aalsmeer sterk in op het op orde brengen van de algemene basisvoorzieningen, die voor iedereen laagdrempelig toegankelijk en bereikbaar moeten zijn.

Centraal in de ontwikkeling van kinderen staan de eerste twaalf levensjaren (voorschoolse periode en basisschool). In deze periode wordt de basis gelegd voor een sociaal-emotionele, motorische en cognitieve ontwikkeling. Wanneer in deze jongste jaren de ontwikkeling wordt verstoord of stagneert, geeft dit veelal ook op latere leeftijd problemen. Investeren in deze leeftijdsfase is daarom van essentieel belang. Belangrijke spelers bij het realiseren van de doelstelling zijn naast ouders en de jongeren zelf de kinderopvang, peuterspeelzalen en het onderwijs. Ook hebben de buitenschoolse opvang, de sportverenigingen, de culturele instellingen, scouting, kerken en het jeugdwelzijnswerk daarin een belangrijke rol. Al deze organisaties maken de kinderen en jongeren vanuit een andere invalshoek mee, en hebben daarmee een belangrijke rol in de ontwikkeling en ontplooiing van het kind. Tevens zijn al deze instanties voor de signaleringsfunctie essentieel. Hoe dit moet leiden tot een sluitend signaleringssysteem wordt in paragraaf 5.2 nader toegelicht.

4.2 Basisvoorzieningen in de wijk

Kinderen en jongeren brengen veel tijd door in de wijk waar zij wonen. Voor het creëren van een prettige leefomgeving wil de gemeente Aalsmeer de jongeren en de gezinnen actief betrekken in de wijk. Voor de kinderen en de jongeren is het van belang dat zij zich veilig voelen in de wijk en zich thuis voelen in de wijk. Dit kan door toezicht te organiseren in de wijk, maar ook door de bewoners van de wijk zelf verantwoordelijk te maken voor de leefbaarheid in de eigen wijk.

De gemeente Aalsmeer hanteert de volgende doelstellingen:

1. In iedere wijk zijn er voldoende speelmogelijkheden in de buitenruimten **conform** het Speelruimtebeleid, die aansluiten bij de behoefte van de kinderen en de jeugd.
2. In iedere kern (Aalsmeer-Dorp, Kudelstaart en Aalsmeer-Oost) zijn geschikte accommodaties aanwezig voor alle leeftijdsgroepen, inclusief passend jeugd- en jongerenwerk met als doel ontplooiën van talenten en tijdig signaleren van opgroei- en opvoedproblemen.
3. In iedere kern (Aalsmeer-Dorp, Kudelstaart en Aalsmeer-Oost) is er een wekelijks activiteitenaanbod dat laagdrempelig toegankelijk is.
4. In iedere kern (Aalsmeer-Dorp, Kudelstaart en Aalsmeer-Oost) is ambulant en accommodatiegebonden jongerenwerk beschikbaar.
5. In iedere wijk zijn er initiatieven met betrekking tot jeugdparticipatie.

Speelmogelijkheden (0-18 jaar)

In de gemeente Aalsmeer zijn nu al in iedere wijk makkelijk bereikbare en voor iedereen toegankelijke speelmogelijkheden aanwezig voor de verschillende leeftijdsgroepen. In totaal zijn er 112 speelruimten in Aalsmeer. Er zijn speelplekken voor de jongste kinderen, voor de kinderen in de basisschoolleeftijd en er zijn sportveldjes (trapveldjes) en ontmoetingsplekken (JOP's) voor de oudere jeugd aanwezig. De buitenruimten zijn ingericht aan de hand van het Speelruimtebeleid. Op basis van de evaluatie in 2008 wordt in 2009 een plan van aanpak opgesteld voor het oplossen van het tekort aan speelruimte en het opknappen en vervangen van huidige speel- en ontmoetingsplaatsen. De gemeente kan op basis van het plan van aanpak geleidelijk het niveau van de buitenruimten, in samenspraak met ouders, kinderen en jongeren, aanpassen.

“Voor kinderen moet er meer speelruimte komen. Niet alles moet worden volgebouwd. Waarschijnlijk zullen er binnen nu en 10 jaar problemen ontstaan omdat kinderen hier niet kunnen spelen.”

De buitenruimten zijn nu alleen te gebruiken vanuit eigen initiatief. Er vinden geen georganiseerde activiteiten plaats. Met de ouders, kinderen en jongeren zullen de behoeften rondom georganiseerde activiteiten worden geïnventariseerd. Indien daar behoefte aan is zal dit worden meegenomen in het activiteitenaanbod in de wijk.

Jeugdaccommodaties in de wijk (12-23 jaar)

Zoals al eerder is aangegeven, is de vraag naar activiteiten voor tieners en jongeren groter dan het aanbod. Het activiteitenaanbod is beperkt, door het gebrek aan accommodaties in de wijken en te weinig uren voor tiener- en jongerenwerk.

Per woonkern is behoefte aan ruimte waar jeugd en jongeren elkaar kunnen ontmoeten en onder begeleiding aan activiteiten kunnen deelnemen.

Dorp

Er is een bovenwijkse voorziening beschikbaar, het jongerencentrum de N201. De N201 heeft de functie van een cultureel podium. Het centrum voorziet met de N201 in een behoefte van veel Aalsmeerse jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar als uitgaansgelegenheid maar heeft ook een grote aantrekkingskracht op de jeugd uit de regio.

Er ontbreekt een voorziening voor laagdrempelig accommodatiegebonden jongerenwerk. Hierin wordt tijdelijk voorzien door gebruik te maken van discotheek Bon Ami.

Kudelstaart

In Kudelstaart wordt het SJOK-gebouw benut voor tiener- en jongerenwerk. Daarnaast is

de afgelopen twee jaar met de ontmoetingsbus ingespeeld op jongeren die op straat verblijven en (mogelijk) overlast veroorzaken.
Er ontbreekt een voorziening voor laagdrempelig accommodatiegebonden jongerenwerk.

Oost

In Aalsmeer-Oost is geen accommodatie voor tiener- en jongerenwerk.
Incidenteel worden activiteiten georganiseerd in The Beach.

“Er is geen ruimte en plaats voor de jeugd om naar toe te gaan en men kan nog maar weinig verdragen van de jongeren.”

Gewenste situatie

Aalsmeer groeit gestaag naar 30.000 inwoners. Het per kern aanbieden van laagdrempelig accommodatiegebonden tiener-, jeugd- en jongerenwerk is noodzakelijk. Door het activiteitenaanbod op peil te brengen, wordt een bijdrage geleverd aan de ontplooiing en ontwikkeling van tieners en jongeren. Tevens bieden de activiteiten voor professionals de mogelijkheid vroegtijdig problemen te signaleren en wordt overlast door “verveling” gereduceerd.

Om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen zijn meerdere aanpassingen per kern nodig. Hieronder volgt een overzicht met de gewenste voorzieningen en activiteiten per kern.

Dorp

Jongerencentrum N201

Naast de N201 als cultureel podium wil de gemeente Aalsmeer ook een wijkoverstijgend aanbod van laagdrempelig accommodatiegebonden jongerenwerk, waaronder activiteiten specifiek voor jongeren uit de kern Dorp. Hiervoor is een verbouwing van de N201 noodzakelijk. Zolang de N201 niet geschikt is voor het aanbieden van laagdrempelig accommodatiegebonden jongerenwerk, kan gebruik worden gemaakt van discotheek Bon Ami.

Kudelstaart

De bedoeling is het SJOK-gebouw in te zetten voor laagdrempelig accommodatiegebonden tiener-, jeugd- en jongerenwerk. Dit vergt uitbreiding van accommodatie om alle huidige gebruikers onderdak te blijven verschaffen.

Aalsmeer-Oost

Onderzocht wordt in hoeverre het tienerwerk ondergebracht kan worden in het toekomstige wijksteunpunt. Voordat een geschikte accommodatie gevonden is, wordt net als in Kudelstaart de ontmoetingsbus ingezet.

In bijlage 4 is schematisch de huidige en gewenste situatie van de accommodaties en het aanbod weergegeven.

Jeugd- en jongerenwerk

Het jeugd- en jongerenwerk is van toegevoegde waarde in de wijk. Door hun laagdrempelige en outreachende stijl van werken, bouwen zij vertrouwen op bij de jongeren. Door een intensief en duurzaam contact met de jongeren in de gemeente, hebben de jeugd- en jongerenwerkers zicht op de daadwerkelijke problemen en soms ook op de thuissituatie. Op het moment dat het vertrouwen is opgebouwd, verkrijgen jeugd- en jongerenwerkers als het nodig is toegang achter de voordeur. Dit is vanuit signaleringsoogpunt zeer essentieel.

Het jeugd- en jongerenwerk heeft twee essentiële functies. Enerzijds is dit het organiseren van passende en laagdrempelige activiteiten voor de kinderen en jongeren in de buurt. Anderzijds is dit het outreachend jongerenwerk, waarbij zij actief in contact proberen te komen met de jongeren en hen op die manier hulp kunnen bieden of hen te begeleiden naar een passend hulpaanbod. De werkwijze van het jeugd- en jongerenwerk is vanuit preventief oogpunt van belang voor de leefbaarheid van de wijk. De werkwijze van het jeugd- en jongerenwerk is zeer intensief en een duurzame investering.

De welzijnsorganisatie Cardanus en de Binding geven op dit moment invulling aan het tiener-, jeugd- en jongerenwerk in Aalsmeer. De Binding organiseert in de Bindingzolder in Kudelstaart en op de Zijdstraat in Aalsmeer-Dorp activiteiten voor tieners. Er is één betaalde beroepskracht (18 uur per week) beschikbaar om samen met vrijwilligers activiteiten te organiseren. De vraag naar activiteiten is echter groter dan met de huidige capaciteit geboden kan worden. In Dorp is de Binding naast een activiteitenaanbod voor tieners ook verantwoordelijk voor de kampweken gedurende de zomervakantie. Hiervoor is 36 uur een beroepskracht beschikbaar.

De welzijnsorganisatie Cardanus is aangesteld voor het uitvoeren van het ambulante jongerenwerk in de gemeente Aalsmeer (0,8 fte), het organiseren van activiteiten in de N201 (0,14 fte), het exploiteren van N201 (0,83 fte beheer en 0,27 fte programmering) en het project De Bus (0,3 fte ambulante jongerenwerk). De samenwerking tussen de gemeente Aalsmeer en Cardanus is op dit moment niet optimaal. Het jeugd- en jongerenwerk moet op een kwalitatief hoger niveau worden gebracht.

“Een goede begeleiding van de jeugd is van essentieel belang om afhaken te voorkomen. Een goed opgeleid kader is voorwaarde.”
“Veel problemen kunnen worden voorkomen door een directe benadering. Jongerenwerkers bereiken de jongeren door letterlijk midden in de samenleving te staan.”

De “Care-van” staat op vrijdagavond op drie plaatsen met een caravan in Aalsmeer/Kudelstaart. Zij richt zich op (jonge) mensen en hun gezinssituaties die een levensstijl hebben die geen aansluiting vinden bij de bestaande organisaties. De “Care-van” wil laagdrempelig zijn. Om de drempel te slechten en contact te zoeken roepen zij met hun mobiele caravan een ontmoetingsplek in het leven op die plaatsen waar veelal jonge mensen in hun vrije tijd zich ophouden, onder andere in de nabijheid van het uitgaanscircuit. Zij leggen contact en leiden waar nodig door naar hulpverleningsinstanties.

Jeugdparticipatie

Een positieve manier om de betrokkenheid te vergroten en te activeren is de kinderen en jongeren zelf actief mee te laten denken over de activiteiten en voorzieningen in de wijk; politieke participatie. Een andere vorm van participatie is dat kinderen en jongeren activiteiten organiseren voor andere kinderen en jongeren in de wijk; maatschappelijke participatie. Door participatie te stimuleren bij kinderen en jongeren, krijgen zij de kans vaardigheden te ontwikkelen die de zelfredzaamheid in de maatschappij vergroot. Bovendien levert actieve betrokkenheid van jongeren de mogelijkheid om het aanbod beter te laten aansluiten op de daadwerkelijke behoeften van de jongeren. Dit vergroot mogelijk het bereik onder andere jongeren.

“We moeten als volwassenen niet alleen luisteren naar de jeugd, maar ook (willen) horen wat ze

zeggen. Serieus nemen!"

"We moeten de jeugd vertrouwen geven en ze zelf laten organiseren. Zij moeten de basis zijn van de opzet. Beloon hun inbreng."

"Vraag de jeugd vooral zelf naar hun wensen en laat ze het ook uitvoeren."

Creatieve vormen van jeugdparticipatie zijn:

Kinder- en jeugdschouwen. Kinderen en jongeren krijgen met deze schouwen inspraak over de wijk, de speelgelegenheden, de trapveldjes, de verlichting, de veiligheid en het schoon houden van de wijk. Samen met de gemeente kan worden gekeken welke verbeteringen mogelijk zijn om de buitenruimte in de wijk te verbeteren. Dit zet in op het beter laten aansluiten van de buitenruimten op de behoeften van de kinderen en jongeren en op het betrokken laten voelen van de kinderen en jongeren in het behoud ervan.

Kinderjournalistiek. Kinderen en jongeren schrijven wekelijks in de wijkkrant een artikel over hun belevenissen in de wijk.

Jongerenbuurtbemiddeling. Jongeren worden getraind in het bemiddelen van conflicten tussen jonge en oudere buurtbewoners. Met het actief stimuleren van jongeren om zelf het conflict op te lossen, ontstaat er in het algemeen meer wederzijds begrip.

De gemeente Aalsmeer heeft op het gebied van politieke participatie getracht de jeugdraad een heldere status te geven, zodat deze vanaf 2009 een adviesorgaan kon vormen voor de gemeente. Op dit moment is er echter minimale animo voor de jeugdraad, hetgeen ertoe heeft geleid dat de jeugdraad zichzelf heeft opgegeven. De gemeente zal daarom op zoek gaan naar passende vormen van politieke en maatschappelijke participatie. Er zal in ieder geval een website voor en door jongeren ontwikkeld worden.

Wat gaan we doen in de periode 2008-2011

- ***Versterken van het voorzieningenaanbod***

De gemeente Aalsmeer zal de komende periode de accommodaties op orde brengen. In iedere woonkern moet minimaal een accommodatie aanwezig zijn die geschikt is voor het laagdrempelige jeugd- en jongerenwerk. Jongerencentrum N201 blijft een cultureel jongerencentrum en wordt uitgebreid met laagdrempelig accommodatiegebonden activiteiten voor alle kernen met specifieke activiteiten voor de kern Dorp. Dit heeft zowel consequenties voor het aanbod voor jeugd en jongeren, de vrijwilligers en het benodigde budget.

Totdat de locatie gereed is, wordt voor laagdrempelig jongerenwerk gebruik gemaakt van discotheek Bon Ami.

Het SJOK-gebouw in Kudelstaart wordt behouden voor jeugd- en jongerenwerk en krijgt een inloop voor jongeren uit Kudelstaart. Voor Kinderopvang Snoopy wordt gezocht naar een alternatieve locatie.

In Oost wordt gezocht naar een passende accommodatie. Aansluiting bij het wijksteunpunt is een optie. Totdat een geschikte locatie gevonden is, wordt de ontmoetingsbus in Oost en in Kudelstaart ingezet.
- ***Investeren in de kwaliteit van het jeugd- en jongerenwerk***

Het jeugd- en jongerenwerk moet op een kwalitatief hoger niveau worden gebracht. Om dit te bereiken zal de relatie met Cardanus een zakelijker karakter krijgen, waarbij de gemeente (meer) gaat sturen op basis van prestatieafspraken. De subsidie zal achteraf worden bijgesteld als de prestaties niet worden gerealiseerd. Tegelijkertijd bieden de prestatieafspraken ook een beter monitoringsinstrument om over de benodigde inzet te kunnen oordelen. Ieder jaar wordt daarom met Cardanus op basis van de beleidsdoelen gerelateerd aan een passende inzet van het jeugd- en jongerenwerk, de subsidie worden vastgesteld. Een zelfde werkwijze wordt ook gehanteerd voor de activiteiten van de Binding.
- ***Jeugdparticipatie wordt actief beleid***

In de prestatiecontracten met het jeugd- en jongerenwerk is actief aandacht voor creatieve vormen om maatschappelijke jeugdparticipatie te activeren. Het jeugd- en jongerenwerk krijgt meer betekenis als het er niet alleen voor de jongeren is, maar met de jongeren is samengesteld. Jongeren krijgen een actievere rol bij het samenstellen en uitvoeren van het activiteitenprogramma, maar ook in het leefbaar houden van de wijk.

De gemeente Aalsmeer heeft als doelstelling in 2009 de politieke jeugdparticipatie te bevorderen. Er wordt gezocht naar een passende vorm van (politieke) participatie, zodat samen met de jongeren beleid zal worden geformuleerd dat de jongeren aangaat.
- ***Buiten speelruimten actiever benutten in activiteitenprogramma***

De huidige kwaliteit van de buiten speelruimte sluit grotendeels aan op de behoefte. Veel kinderen en jongeren maken gebruik van de speeltuinen en trapveldjes. Op basis van de evaluatie van het Speelruimtebeleid wordt een plan van aanpak opgesteld voor het op niveau brengen van de buitenruimten. Dit plan van aanpak wordt in de periode 2009 tot en met 2011 uitgevoerd.

Het jeugd- en jongerenwerk maakt nog geen gebruik van de buitenruimte voor activiteiten. Om daarin verandering te krijgen, zal in de prestatieafspraken aandacht zijn voor het beter benutten van de buitenruimte in het activiteitenprogramma. Activiteiten in de buitenruimten hebben als voordeel dat het laagdrempelig is en dat het andere doelgroepen aanspreekt.

4.3 Basisvoorzieningen in de gemeente Aalsmeer

De gemeente Aalsmeer ziet het als belangrijke taak om de voorwaarden te creëren dat de jongeren zich optimaal kunnen ontwikkelen en ontplooien. Het beleid van de gemeente is er daarom op gericht om jongeren en gezinnen hierbij zo goed mogelijk te ondersteunen, door de basisvoorzieningen binnen de gemeente op orde te hebben.

"Besteed meer aandacht aan de 85 procent met wie het wel goed gaat. Investeer ook in hun kansen en mogelijkheden. En zorg voor een vangnet voor die kinderen en gezinnen die hulp nodig hebben."

De gemeente Aalsmeer hanteert de volgende doelstellingen:

1. Alle kinderen in de gemeente Aalsmeer worden bereikt door de jeugdgezondheidszorg
2. Voor alle gezinnen is er laagdrempelige opvoedondersteuning beschikbaar
3. Vraag en aanbod naar kinderopvang (dagopvang voor kinderen tot 4 jaar en buitenschoolse opvang voor kinderen tussen 4 en 12 jaar) is in evenwicht
4. Peuterspeelzalen zijn laagdrempelig en voor iedereen in gelijke mate toegankelijk
5. Alle kinderen kunnen deelnemen aan laagdrempelige sportactiviteiten binnen de gemeente. Het aantal kinderen dat niet deelneemt aan sportactiviteiten door armoede thuis wordt gereduceerd.
6. Alle kinderen kunnen deelnemen aan laagdrempelige culturele en creatieve activiteiten binnen de gemeente. Het aantal kinderen dat niet deelneemt aan culturele en creatieve activiteiten door armoede thuis wordt gereduceerd.

Maximaal bereik jeugdgezondheidszorg

De jeugdgezondheidszorg heeft vanuit de Wet Collectieve Preventie en Volksgezondheid een belangrijke taak. Vanaf de geboorte volgt de jeugdgezondheidszorg de ontwikkeling van een kind en het vaccinatieprogramma. In Nederland en ook in Aalsmeer is het bereik van de jeugdgezondheidszorg zeer hoog. Voor het vaccinatieprogramma is er een bereik van bijna 99 procent en ongeveer 95 procent van de kinderen wordt gedurende de eerste jaren gevolgd door de jeugdgezondheidszorg. De gemeente Aalsmeer heeft de ambitie om een maximaal bereik te hebben onder alle gezinnen. Dat betekent dat er gericht aandacht moet zijn om de laatste 5 procent te bereiken voor het volledige aanbod. Voor signalering is het van belang dat er regelmatig contact is met de ouders en hun kinderen. Om toegang te krijgen tot de niet bereikte gezinnen is het van belang dat de jeugdgezondheidszorg met een huisbezoek in contact probeert te komen met deze gezinnen. Het in contact staan met alle gezinnen is een belangrijke voorwaarde om vroegtijdig eventuele problemen te herkennen en laagdrempelige ondersteuning te bieden, niet alleen aan de kinderen en jongeren, maar ook aan de ouders.

De gemeente zal toezien dat de jeugdgezondheidszorg vanaf 2009 (binnen het CJG) werkt met het Elektronisch Kinddossier (EKD) en met de verwijfsindex. Dit is rijksbeleid dat op lokaal niveau moet worden uitgevoerd. De gemeente Aalsmeer zal hierover met de partners in de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheid Amstelland afspraken maken met de GGD.

Er is voldoende kinderopvang beschikbaar

Voor de participatie van beide ouders aan de arbeidsmarkt, is het van belang dat er voldoende opvangmogelijkheden beschikbaar zijn. Door de Wet op de kinderopvang is de kinderopvang geheel overgegaan naar de particuliere sector. Ten aanzien van de buitenschoolse opvang is de verantwoordelijkheid voor voldoende beschikbaarheid neergelegd bij het onderwijs. De rol van de gemeente beperkt zich tot het accommodatiebeleid. De gemeente kan faciliteren door het bestemmingsplan te wijzigen en kan partijen bij elkaar brengen als het gaat om voorgenomen bouwplannen. Daarnaast ziet de

gemeente een rol in het monitoren van de vraag naar kinderopvang, om op basis daarvan een inschatting te maken van de toekomstige behoefte aan kinderopvang en geschikte accommodaties. De gemeente werkt hierin nauw samen met de onderwijsinstellingen en de kinderopvangorganisaties in de gemeente Aalsmeer.

Op dit moment doet zich een daadwerkelijk accommodatieprobleem voor, dat geldt met name voor de buitenschoolse opvang. Daarvoor is een Taskforce Kinderopvang ingericht die aandacht heeft voor de wachtlijstproblematiek voor de kinderopvang. In het kader van de wachtlijstproblematiek zal de Taskforce komen met een advies over de wensen aan accommodaties om aan de vraag te voldoen en de mogelijkheden binnen de gemeente om aan de accommodatiewensen te voldoen. De Taskforce Kinderopvang komt in het najaar 2008 met een advies.

Bereik jongste kinderen²

Vanuit een preventieve invalshoek is het bereiken van de jongste kinderen door het peuterspeelzaalwerk en de kinderopvang essentieel. Juist in de jongste jaren wordt de basis gelegd voor de sociaal-emotionele, motorische en cognitieve ontwikkeling. Onder andere de basis voor spraak- en taalontwikkeling wordt gelegd in de eerste levensjaren. Een goed bereik onder de jongste kinderen door het peuterspeelzaalwerk en de kinderopvang heeft daarom hoge prioriteit.

Met name wil de gemeente zich richten op het bereiken van de moeilijkst te bereiken doelgroep – die als grootste risicogroep wordt gezien. De gemeente heeft voor het bereiken van deze doelgroep afspraken gemaakt met de jeugdgezondheidszorg. Zij kunnen kinderen doorverwijzen en doorgeleiden naar het peuterspeelzaalwerk of VVE-groepen peuterspeelzaal. De gezinnen met een lager inkomen kunnen voor een sterk gereduceerd tarief deelnemen aan het peuterspeelzaalwerk en VVE-groepen peuterspeelzaalwerk, dat de laagdrempeligheid moet bevorderen.

Ook aan de kwaliteit van het peuterspeelzaalwerk hecht de gemeente waarde. Doel is om met het peuterspeelzaalwerk voorwaarden te scheppen waardoor kinderen met zo optimaal mogelijke cognitieve en sociaal-emotionele vaardigheden het basisonderwijs instromen. Daarnaast wil de gemeente een doorgaande leerlijn garanderen tussen het peuterspeelzaalwerk en het onderwijs. Een goede overdracht is daarvoor voorwaarde.

Toegang tot laagdrempelige sportactiviteiten

Vanuit verschillende invalshoeken levert sport een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling en ontplooiing van de kinderen en jongeren. De gemeente Aalsmeer kent een rijk verenigingsleven, waardoor veel kinderen en ook jongeren lid zijn bij een sportvereniging. De gemeente Aalsmeer laat de jongeren tot 12 jaar met het project JeugdSportPas (JSP) kennismaken met verschillende sportverenigingen in de gemeente. Ook krijgen alle kinderen in de gemeente Aalsmeer in de groepen 3 en 4 schoolzwemmen aangeboden, waarvoor men een geringe ouderbijdrage per kind betaalt.

Na de basisschoolleeftijd is er een terugloop waar te nemen in de lidmaatschappen bij de sportverenigingen. Het bereik van deze groep jongeren is iets moeilijker, doordat veel jongeren buiten de gemeente naar school gaan. Tegelijkertijd heeft actieve sportbeoefening voor deze doelgroep een belangrijke waarde.

Doelstelling is om alle leeftijdsgroepen te bereiken met laagdrempelige sportactiviteiten. Daarom wil de gemeente Aalsmeer het jeugd- en jongerenwerk, het onderwijs en de

² Zie ook *Onderwijskansenbeleid Aalsmeer 2008-2011*.

buitenschoolse opvang verbinden met de sportverenigingen. Met uitwisseling en samenwerking kunnen meer kinderen worden bereikt en de sportactiviteiten laagdrempelig worden aangeboden. Ook kunnen beschikbare budgetten worden gekoppeld.

Om dit te realiseren zal de gemeente de komende jaren iemand aanstellen die de verbinding tussen de sportverenigingen, de buitenschoolse opvang, het jeugd- en jongerenwerk, cultuur en het onderwijs gaat leggen. Dit sluit aan bij de doelstelling van het kabinet om combinatiefuncties te realiseren op brede scholen, sportverenigingen en in de cultuursector. In de nota sportbeleid en de nota cultuurbeleid wordt hier vorm aan gegeven.

Voor kinderen en jongeren uit gezinnen met een laag inkomen, blijft het Jeugdsportfonds bestaan om deelname aan sport mogelijk te maken. Jaarlijks maken 25 tot 40 kinderen gebruik van een financiële ondersteuning.

"Het afhaken van kinderen aan jeugdactiviteiten heeft soms een financiële oorzaak. De onbekendheid met het jeugdsportfonds zou kunnen meespelen. De indruk bestaat dat financiële argumenten sterker spelen bij allochtone jongeren."

Toegang tot laagdrempelige culturele en creatieve activiteiten

Culturele en creatieve activiteiten hebben eenzelfde soort waarde als sportactiviteiten voor de ontwikkeling en ontplooiing van kinderen. De gemeente wil daarom de voorwaarde creëren dat alle kinderen in de gemeente Aalsmeer hier laagdrempelig toegang toe hebben. Ook ten aanzien van culturele en creatieve activiteiten zal de gemeente samenwerking gaan stimuleren tussen de culturele instellingen (Stichting Kunst en Cultuur Aalsmeer, Kunstencentrum De Hint, De Historische Tuin, Stichting Lokale Omroep Aalsmeer) en het jeugd- en jongerenwerk, de buitenschoolse opvang en het onderwijs. Voor zover mogelijk zullen prestatieafspraken worden opgenomen in de subsidieverordening van de culturele instellingen om deze verbinding te zoeken.

Specifieke aandacht heeft de gemeente voor de gezinnen met een laag inkomen, die nu om financiële redenen niet kunnen deelnemen aan culturele en creatieve activiteiten. Ook voor deze gezinnen moet het financieel mogelijk worden om deel te nemen aan deze activiteiten. De ambitie van het kabinet is om het aantal kinderen dat niet meedoet aan activiteiten om redenen van armoede met de helft terug te brengen. De gemeente Aalsmeer streeft deze ambitie ook na.

Wat gaan we doen in de periode 2008-2011

- *Optimaal bereik door de jeugdgezondheidszorg*
De jeugdgezondheidszorg is een strategische partner voor de gemeente door het hoge bereik van gezinnen met (jonge) kinderen. De gemeente wil dit hoge bereik behouden en zelfs verbeteren. Met de jeugdgezondheidszorg worden daarom afspraken gemaakt over het leveren van een extra huisbezoek aan de gezinnen die niet nog niet worden bereikt. Dat betekent in de praktijk dat de jeugdgezondheidszorg jaarlijks bij enkele tientallen gezinnen (extra) op huisbezoek zal gaan.
- *Voldoende kinderopvang beschikbaar*
Voor de gemeente is het van belang dat er voldoende kinderopvangplaatsen zijn voor alle gezinnen die daarop een beroep doen. Op dit moment doen zich vooral in de buitenschoolse opvang capaciteitsproblemen voor. De rol vanuit de gemeente is daarin het faciliteren (voorwaarden scheppen) van voldoende accommodaties aan de hand van goede prognoses over de behoefte aan kinderopvang. De gemeente heeft inmiddels een taskforce ingesteld om het wachtlijstprobleem nader te onderzoeken en tot een advies te komen over de toekomstige accommodaties.

Tegelijkertijd zal de gemeente bij planologische ontwikkelingen gemeentelijke uitgangspunten ten aanzien van jongerenvoorzieningen voor projectontwikkelaars laten opnemen.

- *Laagdrempelige toegang tot peuterspeelzalen*

Omdat juist de eerste levensjaren essentieel zijn voor de ontwikkeling van het kind, is het van belang dat er al op zeer jonge leeftijd stimulerende ontwikkelingsvoorwaarden worden gecreëerd. De peuterspeelzaal is hierin van betekenis. De doelstelling is om peuterspeelzaalwerk voor iedereen even toegankelijk te laten zijn. Op dit moment stelt de gemeente Aalsmeer een subsidie beschikbaar voor in totaal 19 peuterspeelzaalgroepen, ofwel 285 plaatsen voor kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar. Per 2009 zijn er 17 groepen (incl. VVE). Op grond van de uit te voeren monitor en de ontwikkelingen in het kader van harmonisering peuterspeelzalen en kinderopvang worden in 2009 nieuwe afspraken gemaakt met de aanbieders van peuterspeelzaalwerk.

- *Voor iedereen laagdrempelige sportactiviteiten*

Sport levert om meerdere redenen een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling en ontplooiing van een kind. De gemeente Aalsmeer wil alle kinderen en jongeren in de gemeente laagdrempelig bewegen tot deelname aan sportactiviteiten. Daarvoor is het nodig dat de sportverenigingen, de buitenschools opvang, het jeugd- en jongerenwerk en het onderwijs zich met elkaar verbinden om gezamenlijk een passend aanbod te doen. Met name de groep 12+ moet worden bereikt met laagdrempelige sportactiviteiten, omdat juist deze groep vaker uitvalt binnen de sportvereniging. De gemeente zal in het kader van combinatiefuncties iemand aanstellen om de verbinding te organiseren en om in samenwerking tot een passend laagdrempelig activiteitenaanbod te komen. Daarnaast wordt door een enquête inzichtelijk gemaakt voor welke gezinnen de kosten voor sportdeelname een drempel vormen. Deze gezinnen kunnen via het jeugdsportfonds financiële ondersteuning geboden worden. In de op dit moment uit te werken nota sportbeleid zullen keuzes worden gemaakt voor instrumenten die worden ingezet om meer kinderen en jongeren te bereiken met laagdrempelige sportactiviteiten.

- *Voor iedereen culturele en creatieve activiteiten*

Eenzelfde meerwaarde als sport wordt gezien in culturele en creatieve activiteiten. Op dit moment is er geen activerend aanbod in de gemeente Aalsmeer om kinderen laagdrempelig in contact te brengen met creatieve en culturele activiteiten. Een jeugdsportpas in de culturele sector, een jeugdcultuurpas, zou een goed middel zijn om kinderen op jonge leeftijd in contact te brengen met culturele activiteiten. De gemeente Aalsmeer zal om dit te bereiken in 2008 de gesprekken aangaan met de gesubsidieerde instellingen, over het aanbieden van culturele activiteiten op de scholen. Vanaf het schooljaar 2009/2010 zou een jeugdcultuurpas op z'n vroegst kunnen worden ingevoerd. Naast dit instrument is het ook van belang dat gezinnen met een minimum inkomen financiële ondersteuning krijgen vanuit een fonds om deelname aan culturele activiteiten mogelijk te maken. Door een enquête wordt inzichtelijk gemaakt voor welke gezinnen de kosten voor deelname een drempel vormen. Deze gezinnen kunnen via een dergelijk fonds financiële ondersteuning geboden worden.

5. Preventie vraagt om maatwerk

5.1 Preventieve hulp

Alle kinderen moeten gelijke kansen krijgen. Om dat te bereiken moeten niet alle kinderen en gezinnen gelijk worden behandeld. Sommige kinderen en/of hun ouders hebben extra zorg en aandacht nodig om gelijke kansen te creëren. De gemeente Aalsmeer wil dat alle kinderen en jongeren uiteindelijk met een startkwalificatie het onderwijs verlaten en als zelfstandige burger participeren in de maatschappij. Dit vraagt om investeringen in het kind en hun ouders als zij problemen hebben bij het opgroeien of ouders bij het opvoeden. In het jeugd- en gezinsbeleid is er daarom – naast de basisvoorzieningen – aandacht voor extra ondersteuning indien dit nodig is. Hierbij denken wij in eerste instantie aan lichtere vormen van ondersteuning en hulpverlening.

Het preventieve jeugdbeleid valt sinds 1 januari 2007 onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en is ondergebracht in prestatieveld 2. Prestatieveld 2 geeft de gemeenten de verantwoordelijkheid om invulling te geven aan 'op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden'. Dit is nader uiteengezet in de volgende vijf functies:

1. *Informatie- en adviesfunctie.* Het gaat hier om gevraagde en ongevraagde informatie over opvoeden en opgroeien. De gemeente kan de rol hierbij in principe beperken tot het opsporen van lacunes in het algemene voorlichtingsaanbod.
2. *Signalering.* Het gaat om vroegtijdig signaleren van problemen bij kinderen en ouders, ook als deze de problemen zelf (nog) niet onderkennen. Aandachtspunt is versterking van signaleringsvaardigheden van beroepskrachten.
3. *Toeleiding naar hulp.* Na signalering van problemen moet toeleiding plaatsvinden naar het gemeentelijk hulpaanbod, zoals het Steunpunt Opvoeden, Zorg Advies Team of Jeugd Interventieteam. Vanuit het gemeentelijk aanbod kan doorverwezen worden naar het zorgaanbod dat buiten de verantwoordelijkheid van de gemeente ligt.
4. *Lichtpedagogische hulp.* Dit is kortdurende advisering en lichte hulpverlening op het moment dat de opvoeding dreigt te stagneren. Het aanbod van pedagogische hulp is afgestemd op de samenstelling van de inwoners en de behoefte.
5. *Coördinatie van zorg.* Het is de rol van de gemeente toe te zien dat er coördinatie (overleg en afstemming) plaatsvindt op zorg binnen een gezin die door meerdere zorgaanbieders wordt geleverd. 'Eén gezin, één plan'.

In het coalitieakkoord is door het kabinet opgenomen dat voor 2011 minimaal in iedere gemeente een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) moet zijn gerealiseerd. Het CJG moet vormgeven aan de bovengenoemde vijf functies, aan het basistakenpakket van de jeugdgezondheidszorg uit de Wet Collectieve Preventie en Volksgezondheid en moet de schakel vormen met het Bureau Jeugdzorg en de scholen. De centra zijn er voor alle ouders, kinderen en jongeren, dus niet alleen voor probleemgezinnen. Iedereen moet er terecht kunnen voor informatie (zie ook 4.3 laagdrempelige opvoedondersteuning en informatieloket). De centra staan ook centraal voor professionals bij vroegtijdige signalering. Diverse instanties en functies komen in het CJG om te voorkomen dat er langs elkaar heen wordt gewerkt.

Het CJG zal in de toekomst de toegang vormen tot laagdrempelige opvoedondersteuning en informatie. De gemeente Aalsmeer ziet dit als een basisvoorziening die voor iedereen toegankelijk moet zijn. Bij vroegtijdige problemen, kunnen de samenwerkende professionals deze signalen samenbrengen in het CJG. De samenwerkende organisaties kunnen vervolgens binnen het centrum een organisatie (of organisaties) aanwijzen die een lichte vorm van hulpverlening aanbiedt. Daarbij kan ook gedacht worden aan

ondersteuning van het gezin door bijvoorbeeld schuldhulpverlening gericht op het gezin, maar ook door een gezinscoach in te schakelen. Op het moment dat meer intensievere vormen van hulp nodig zijn, vormt het CJG de schakel met het Bureau Jeugdzorg. Vervolgens moeten er goede afspraken worden gemaakt over de coördinatie van de hulpverlening. Ook de aanpak van Multi Probleem Gezinnen (MPG) wordt op regionaal niveau opgepakt, het centrum vormt ook hiermee de schakel. Dit geldt in het bijzonder voor de coördinerende taak die bij de gemeente ligt voor lokale hulpverlening.

De gemeente Aalsmeer is voorstander van preventief jeugdbeleid. Hierbij gaat het zowel om een situatie waarin nog geen problemen bestaan, als situaties waarbij daadwerkelijk problemen worden gesignaleerd. Preventieve activiteiten stimuleren ouders tot het praten, nadenken en bijleren over opvoeding als basishouding. Indien er toch problemen ontstaan, is het belangrijk deze zo vroeg mogelijk te signaleren, zodat zo snel mogelijk hulp kan worden ingezet. De uitgebreide doelgroep van het CJG van -9 maanden tot 23 jaar, wordt door de gemeente Aalsmeer van harte ondersteund. Als er al vanaf voor de geboorte van het kind een sluitend signaleringssysteem bestaat, dan kunnen ook aanstaande ouders – indien nodig – in een vroeg stadium hulp worden geboden.

5.2 Maatwerk voor jeugd en het gezin

Veel ouders worstelen met de opvoeding van hun kind (grenzen stellen, maken van keuzes, et cetera). Meestal komen ouders er zelf uit, eventueel met enige vorm van opvoedondersteuning. In de gemeente Aalsmeer wonen echter ook een heel aantal gezinnen die extra hulp nodig hebben. Een klein deel daarvan zijn Multi Probleem Gezinnen waarop meerdere en zwaardere vormen van hulp worden ingezet. Een deel van de hulpverlening valt in dat geval onder de verantwoordelijkheid van de gemeente, maar een deel kan ook best buiten de gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen. Het is daarom van belang dat er rondom het gezin een goed sluitend netwerk is van hulp en ondersteuning.

De gemeente Aalsmeer hanteert de volgende doelstellingen:

1. Ouders krijgen indien nodig de ondersteuning om aan de basisvoorwaarde voor een goede en gezonde opvoeding van de kinderen te voldoen.
2. Er is een sluitend signaleringssysteem; signalen worden vroegtijdig ingebracht en opgepakt.
3. In de gemeente is er voor 2011 een Centrum voor Jeugd en Gezin dat laagdrempelig toegankelijk is voor alle gezinnen; alle ouders kennen het CJG en komen er naar toe
4. Het roken en overmatig drugs- en alcoholgebruik onder jongeren wordt teruggebracht. Binnen een jaar na uitvoering van de nulmeting wordt hiervoor in de programmabegroting een doelstelling opgenomen.
5. Huiselijk geweld wordt aangepakt in het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld.
6. Aanpakken zijn gericht op het beheersen van overlastgevende groepen en verminderen van de jeugdcriminaliteit op grond van het regionale jeugdveiligheidsbeleid.

Ouders hebben toegang tot laagdrempelige opvoedondersteuning

De ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van het kind. Een stabiele en gezonde opvoeding geldt daarin als basisvoorwaarde. Daarbij horen opvoedingsvaardigheden als positieve aandacht geven aan de kinderen, grenzen stellen bij kinderen, stimuleren en positief communiceren. Deze opvoedingsvaardigheden zijn niet altijd aanwezig, hetgeen een risico vormt voor de ontwikkeling van een kind. De gemeente Aalsmeer ziet het als haar verantwoordelijkheid om ouders die ondersteuning nodig hebben dit ook in een zo vroeg mogelijk stadium te bieden. Ook voor medeopvoeders

(leerkrachten, jongerenwerkers, vrijwilligers, sportclubs) is deze ondersteuning beschikbaar.

De gemeente zet in op het doorbreken van het taboe om gebruik te maken van opvoedondersteuning. Door de toenemende complexiteit van de samenleving en door de veranderde gezinssituaties nemen de vragen rondom de opvoeding toe. Met name ouders met een lager opleidingsniveau en in lagere sociaal-economische positie hebben angst om de problemen die zij ervaren in de opvoeding openlijk te bespreken. De gemeente Aalsmeer zet daarom in op laagdrempelige opvoedondersteuning en op goede communicatie naar de gezinnen.

De laagdrempelige vormen van opvoedondersteuning zijn inloospreekuren voor opvoedkundig advies, groepsbijeenkomsten en voorlichting. Voor ouders zal ook een informatiepunt worden ingericht binnen het toekomstige CJG. Dit informatiepunt moet laagdrempelig toegankelijk zijn. Ouders kunnen bij dit informatiepunt voor alle vragen die betrekking hebben op de opvoeding en de ontwikkeling van hun kinderen.

Naast deze laagdrempelige vormen van opvoedondersteuning zal de gemeente ook specifieke ondersteuning bieden aan de kinderen, jongeren en hun ouders. De meest vergaande vorm van opvoedondersteuning is het inzetten van gezinscoaches.

Een sluitend signaleringssysteem

Een goed en sluitend signaleringssysteem geeft uitvoering aan de doelstelling om vroegtijdig een vorm van ondersteuning in te zetten. De gedachte is dat een vroegtijdige interventie ernstige problemen voorkomt. Alle instellingen, professionals en betrokkenen rondom het kind worden daarom ondersteund in het vroegtijdig onderkennen van signalen en ook in het inbrengen van deze signalen in een sluitend signaleringssysteem. Daarvoor zullen afspraken worden gemaakt met alle instellingen rondom het kind over signalering en toeleiding. Dit geldt niet alleen voor de professionele organisaties (zoals de kinderopvang, het peuterspeelzaalwerk, het onderwijs, de buitenschoolse opvang, het jeugd- en jongerenwerk) maar ook voor vrijwilligers die actief zijn rondom het kind (zoals sporttrainers, spelbegeleiders, kerkelijke jeugdwerkers en scoutingbegeleiders). Iedereen rondom het kind moet weten wat zij met signalen moeten doen. Op dit moment zijn er nog geluiden dat de signalering niet optimaal plaatsvindt. Zo wordt bijvoorbeeld opgemerkt dat sportbegeleiders veel signalen zien, maar nu niet weten hoe op basis daarvan passende hulp of ondersteuning kan worden geboden.

De gemeente Aalsmeer heeft als doelstelling in een zo vroeg mogelijk stadium ondersteuning te bieden binnen het gezin. Voor de gemeente is ook de jeugdgezondheidszorg een belangrijke doorverwijzer of doorgeleider naar laagdrempelige opvoedondersteuning. Zeker omdat zij in de eerste levensjaren van het kind de enige instantie is die zo'n groot bereik heeft onder de doelgroep. Juist de gezinnen die niet worden bereikt, kunnen risicogezinnen betreffen. Het toegang vinden en het aanbieden van laagdrempelige ondersteuning is daarom voor de gemeente Aalsmeer van essentieel belang.

"Hoe bereiken we die mensen die hulp het hardst nodig hebben, die zullen zich in het algemeen niet zelf komen melden."

Het Centrum voor Jeugd en Gezin

Per april 2008 is een regionaal projectleider aangetrokken om te werken aan de totstandkoming van een CJG. Er is gekozen om regionaal invulling te geven aan het basismodel CJG omdat Aalsmeer, Uithoorn, Ouder-Amstel en Amstelveen in het CJG met

dezelfde regionale partners te maken hebben. Nadat een regionaal basismodel is uitgewerkt zal er een lokale inkleuring aan worden gegeven. Nadere uitwerking van het CJG in Aalsmeer volgt na vaststelling van het basismodel. Doelstelling is om voor 2011 een CJG te openen in de gemeente Aalsmeer.

Roken, drugs- en alcoholgebruik

Net zoals in vrijwel alle gemeenten in Nederland heeft ook de gemeente Aalsmeer te maken met een overmatig drugs- en alcoholgebruik. De GGD deed in het najaar van 2005 onderzoek naar de leefstijlen van jongeren in klas 2 en 4 in het voortgezet onderwijs in de regio Amstelland en de Meerlanden. Uit dit onderzoek bleek dat bijna de helft van de jeugd in klas 4 in de afgelopen maand overmatig alcohol heeft gebruikt. Daarnaast heeft ongeveer 1 op de 6 jongeren in klas 4 hasj of cannabis in de voorgaande maand gebruikt. De gemeente Aalsmeer vindt dit een onwenselijke situatie. Daarom zal er de komende jaren preventief worden ingezet op het voorkomen van (overmatig) drugs- en alcoholgebruik. De preventieve aanpak is een project 'Gezonde school en genotmiddelen' dat uitgevoerd wordt door de GGD en de Brijderstichting. Het project richt zich op het roken en het gebruik van alcohol en drugs. De inzet van dit project is een uitwerking van de nota lokaal gezondheidsbeleid 2003-2007. Vanuit onderwijs is het belang hiervan aangegeven en voorgesteld het project een structureel karakter te geven. In het lokaal gezondheidsbeleid wordt aandacht besteed aan het gebruik van genotmiddelen door volwassenen. Aanleiding hiervoor is de gezondheidspeiling 2006 (voor 18+).

	Vmbo klas 2	Vmbo klas 4	Havo/vwo klas 2	Havo/vwo klas 4
Rookt minstens 1 keer per week	12%	28%	4%	13%
Afgelopen 4 weken: dronken/aangeschoten geweest	18%	47%	9%	44%
overmatig alcoholgebruik	31%	61%	18%	52%
hasj / cannabis gebruikt	7%	17%	3%	16%
harddrugs gebruikt	2%	4%	1%	3%
gespijbel	11%	20%	7%	30%
Onveilig vrijen	29%	41%	38%	45%

Schema 5 – Leefstijlen jongeren in de regio Amstelland en de Meerlanden (Onderzoek GGD, 2005)

Huiselijk geweld

Het afhandelen van meldingen van Huiselijk Geweld is een gemeentelijke taak. In de gemeente Aalsmeer is deze functie ondergebracht bij het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld, in de organisatie voor maatschappelijke werk 'Vita'. Dit Advies en Steunpunt bespreekt meldingen van huiselijk geweld en stelt een aanpak samen. Deze functie wordt ook in de komende periode voortgezet.

Aandacht voor jeugdveiligheid

De gemeente Aalsmeer wil de overlast op straat beheersen. Dit doet de gemeente in eerste instantie door te investeren in goede accommodaties en het inzetten van outreachend jeugd- en jongerenwerk. Indien dit niet tot de gewenste resultaten leidt, is er een lokaal jeugdveiligheidsoverleg. Hierin worden groepen besproken met 'opvallend' gedrag en wordt gekozen voor een sluitende aanpak. Groepen jongeren die zich schuldig maken aan strafbare feiten komen in beeld van de ketenunit. Jongeren die meerdere keren een strafbaar feit hebben gepleegd moeten verplicht een zorgtraject doorlopen. Bovendien wordt een jongere met een procesverbaal binnen 30 dagen voorgedragen bij het Openbaar Ministerie (OM). Indien in een overlastgevende groep een groot deel van de

betrokkenen ge verbaliseerd is, werkt een speciaal projectteam, bestaande uit vertegenwoordigers van OM, Bureau Jeugdzorg, politie, beleidsmedewerker openbare orde en veiligheid of jeugd beleid, hiervoor een groepsaanpak uit. Zo nodig worden individuele trajecten ingezet.

De gemeente Aalsmeer heeft samen met Uithoorn en Amstelveen invulling gegeven aan het veiligheidsbeleid in het Jeugdveiligheidsplan 2008-2011. Doel is het verminderen van overlast en jeugdcriminaliteit. De aanpak is erop gericht te voorkomen dat jongeren die in aanraking zijn met politie en justitie doorgroeien tot harde kernalen. Voor de uitvoering van het Jeugdveiligheidsplan zal de gemeente Aalsmeer tezamen met de gemeente Uithoorn een projectleider jeugdveiligheid aantrekken.

Wat gaan we doen in de periode 2008-2011

- *Laagdrempelige opvoedondersteuning*
De gemeente Aalsmeer biedt alle gezinnen laagdrempelige opvoedondersteuning aan. Er moet dus voldoende ondersteuning beschikbaar zijn. De gemeente zal daarom de vraag naar opvoedondersteuning nauwgezet volgen, om een goede inschatting te kunnen maken van de benodigde capaciteit. Om de deelname aan opvoedondersteuning te verhogen, zal de gemeente de komende jaren actief gaan communiceren om het taboe op opvoedondersteuning te doorbreken.
- *Sluitend signaleringssysteem*
Met instellingen, professionals en betrokkenen rondom het kind zijn er heldere afspraken over de signalering en de toeleiding naar zorg. Er is een sluitend signaleringssysteem dat zorgt dat signalen snel worden opgepakt en omgezet in hulp. De gemeente Aalsmeer voert de regie op een sluitend signaleringssysteem, door afspraken te maken over sluitende netwerken en toe te zien op de naleving hiervan.
- *Realisatie Centrum voor Jeugd en Gezin*
Voor 2011 is er in de gemeente Aalsmeer een Centrum voor Jeugd en Gezin dat invulling geeft aan de vijf functies uit het preventief jeugd beleid en een schakel vormt met Bureau Jeugdzorg en met de scholen.
- *Voorkomen (overmatig) alcohol en drugs gebruik*
Vanaf 2008 wordt het project gezonde school en genotmiddelen voor het voortgezet onderwijs structureel ingezet en in 2010 voor het basisonderwijs (na een positieve evaluatie).
- *Huiselijk geweld*
Handhaven van het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld.
- *Aandacht voor jeugdveiligheid*
In het regionaal plan Jeugdveiligheid wordt invulling gegeven aan het beheersen van overlastgevendende groepen en het aanpakken van jongeren die zich schuldig maken aan strafbare feiten. Deze jongeren zijn bij het maatschappelijk werk, jeugd- en jongerenwerk, de politie, de leerplichtambtenaar en soms ook het OM in beeld. De aanpak is gericht op het voorkomen van overlast en meervoudig strafbaar gedrag.

5.3 Maatwerk rondom school en werk

Gemeenten geven het lokale onderwijs- en jeugd beleid, meer dan voorheen, samen met schoolbesturen en andere organisaties vorm. Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid overleg te voeren over het voorkomen van segregatie en het bevorderen van integratie en over het bestrijden van onderwijsachterstanden. Diverse thema's op het gebied van onderwijs worden in samenhang gebundeld in de zogenaamde *Lokale educatieve agenda*. De gemeente en de schoolbesturen bepalen gezamenlijk de thema's en de prioriteiten in

de agenda. Jaarlijks worden in het Aalsmeer Directeurenoverleg (ADO) en in het Besturenoverleg inhoudelijke en procesmatige afspraken gemaakt over de invulling en uitwerking van de Lokale educatieve agenda.

Het basisonderwijs en voortgezet onderwijs hebben samen met de gemeente uitgangspunten geformuleerd voor de komende periode 2008-2011. Deze uitgangspunten zijn samengevoegd in de notitie onderwijskansenbeleid. Het onderwijskansenbeleid is onderdeel van het lokaal onderwijsbeleid. Het doel van het lokaal onderwijsbeleid is gericht op het optimaal laten ontwikkelen van de talenten van de jeugd in de leeftijd van 0 tot 23 jaar. Het nieuwe onderwijskansenbeleid heeft als doelstelling het zo vroeg en effectief mogelijk aanpakken van onderwijsachterstanden. De gemeente Aalsmeer wil hieraan invulling geven door een sluitende keten te organiseren tussen de zorginstellingen, de onderwijsinstellingen en de voorschoolse instellingen. Het beleid voor het voortgezet onderwijs vindt plaats op regionale schaal met de gemeenten in de regio Amstelland en Meerlanden.

De gemeente Aalsmeer hanteert de volgende doelstellingen:

1. Voorkomen van onderwijsachterstanden door:
 - a. In 2010 tenminste 70 procent van de doelgroepkinderen in Aalsmeer deel te laten nemen aan een voorschools programma, om daarmee kinderen de taalachterstanden tegen te gaan.
 - b. Voorkomen van taalachterstanden met een Schakelklas, met individuele leerlingzorg in het basisonderwijs en mogelijk met vroegtijdige logopedische ondersteuning.
 - c. Door voortijdig schoolverlaten te voorkomen; iedereen verlaat het onderwijs met een startkwalificatie door het inzetten van een reboundvoorziening en een internationale schakelklas.
 - d. Bestrijden en terugdringen van het schoolverzuim.
2. Sluitende preventieve zorgstructuren in en rondom de scholen.
3. Optimaal benutten van de mogelijkheden van de brede school
4. In het schooljaar 2011/2012 lopen alle leerlingen in het voortgezet onderwijs een maatschappelijke stage.

Voorkomen van onderwijsachterstanden

Alle doelstellingen en activiteiten die zijn gericht op het voorkomen van onderwijsachterstanden zijn opgenomen in de nota 'Onderwijskansenbeleid Aalsmeer 2008-2011'. Deze nota is bijgevoegd in bijlage 1. In deze nota wordt ook uitwerking gegeven aan een sluitende aanpak 0-6 jarigen. Deze aanpak richt zich op een goede aansluiting tussen de voorschoolse periode en de basisschoolperiode. De wens is om deze sluitende aanpak door te trekken naar de leeftijd van 0-18 jaar. Daarmee wordt niet alleen een doorgaande leerlijn naar het basisonderwijs georganiseerd, maar ook naar het voortgezet onderwijs en het vervolgonderwijs. Moeilijkheid hierbij is het betrekken van de regionale partners in een sluitende aanpak voor de jongeren boven de 12 jaar.

Per 1 augustus 2007 is de leerplichtwet gewijzigd. De leerplicht duurt 12 volledige schooljaren. Kinderen zijn volledig leerplichtig tot het einde van het schooljaar waarin ze zestien jaar zijn geworden. Volledig leerplichtig betekent dat een kind vijf dagen in de week naar een door de wet erkende school gaat. Na de volledige leerplicht volgt de kwalificatieplicht. Dit betekent dat leerlingen leerplichtig zijn tot hun 18^e verjaardag, tenzij ze een startkwalificatie hebben. Kwalificatieplicht betekent dat je na het behalen van een VMBO-diploma de overstap moet maken naar een HAVO- of MBO-opleiding.

De gemeente is verantwoordelijk invulling te geven aan de RMC-functie door:

- registratie: een sluitende registratie voor voortijdig schoolverlaters;
- een sluitende keten: samenhang en samenwerking organiseren tussen de (jeugd) ketenpartners, waarin het ontstaan van een vraaggericht aanbod voorop staat;
- trajectbegeleiding: het realiseren van passende trajectbegeleiding voor de voortijdig schoolverlater.

Aan de RMC-functie wordt in regionaal verband invulling gegeven. Door de RMC-coördinator is een beleidsplan RMC opgesteld. In 2008 is dit beleidsplan vastgesteld door het college van B&W. Eind 2008 is door de RMC-coördinator een plan van aanpak opgesteld.

Jongeren tussen de 18 en 23 jaar die zonder startkwalificatie een uitkering willen, moeten zich melden bij het CWI in Amstelveen. Daar krijgen ze een intakegesprek, wordt een aanmeldingsdatum vastgelegd en wordt samen met de jongere bepaald wat de mogelijkheden zijn. Het kan hierbij gaan om testen (competentietest, beroepskeuzetest e.d.), scholingsmogelijkheden via het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC), bemiddelingsgesprekken door het CWI om een werkplek te vinden of het bepalen van de juiste uitkering (WW of Wajong). Over de begeleiding van jongeren naar de arbeidsmarkt, worden regionale afspraken gemaakt. Uitgangspunt is dat alle jongeren tussen de 18 en 23 jaar ofwel naar school gaan ofwel werken.

Sluitende preventieve zorgstructuren in en rondom de school

De school heeft een zeer centrale rol in het signaleren van problemen in de ontwikkeling van het kind of de jongere. Dat geldt niet alleen voor de kinderen in de basisschoolleeftijd, maar zeker ook voor de jeugd in het voortgezet onderwijs. Door de intensiteit en de jarenlange relatie die door de school met het kind en het gezin is opgebouwd, hebben scholen goed zicht op eventuele problemen en hebben zij makkelijker toegang tot de ouders. De school is vanuit die positie in staat om preventief lichte ondersteuning te bieden. Dit wordt op dit moment binnen de scholen voor een deel vormgegeven. Als voorbeeld zijn te noemen het Zorg Advies Team in het Wellantcollege de Groenstrook, waar na afloop een dagdeel een orthopedagoog van Bureau Jeugdzorg aanwezig is voor individuele gesprekken. Deze ondersteuning wordt nu deels door het onderwijs zelf bekostigd. Een ander voorbeeld is een orthopedagoog die één dag per week is aangesteld bij drie basisscholen in de gemeente Aalsmeer. Deze orthopedagoog is aangesteld om testen af te nemen, zodat snel de goede zorg kan worden ingeschakeld. De bekostiging van de orthopedagoog komt uit eigen budget. Binnen het basisonderwijs is geen school maatschappelijk werk aanwezig. Wel bestaat er vanuit preventieve zin deze behoefte. Op dit moment vindt een discussie plaats met bureau jeugdzorg over de positionering van onder andere onderwijshulpverlening en schoolmaatschappelijk werk. Behoort dit tot een taak van bureau jeugdzorg of valt dit onder de WMO-taken van de gemeente. Wanneer deze taken bij de gemeente worden ondergebracht wordt in regionaal verband de inkoop van deze taken bij de jeugdzorgaanbieders geregeld.

Vanuit preventief oogpunt is er reden te investeren in goede ondersteuning van lichtere vormen van ondersteuning binnen de onderwijsinstellingen. De gemeente Aalsmeer wil de komende periode binnen de discussies rondom het ontwikkelen van het Centrum voor Jeugd en Gezin ook bezien in hoeverre ondersteuning binnen de scholen daar binnen past. Binnen het CJG is er aandacht voor een sluitende zorgstructuur, waarbinnen een goede verbinding nodig is met het onderwijs.

De brede school

De gemeente Aalsmeer ziet belangrijke meerwaarde van de brede school. De brede school is een accommodatie waarin meerdere functies zijn ondergebracht, zoals basisscholen, de bibliotheek, de kinderopvang en mogelijk het jeugd- en welzijnswerk. Het samen huisvesten van verschillende instellingen met uiteenlopende verantwoordelijk-

heden, heeft een gunstig effect op samenwerking en afstemming. De gemeente Aalsmeer beseft dat samenwerking en afstemming niet automatisch tot stand komt. Voor het beheer en de totstandkoming van de samenwerking in de MIKADO heeft de gemeente een stimuleringssubsidie toegezegd voor de jaren 2008 en 2009. Een brede school is alleen succesvol en van meerwaarde als er een goede samenwerking en meerwaarde is gevonden. In 2008 opent de eerste brede school in Aalsmeer de deuren. In deze startperiode is het faciliteren van deze samenwerking en afstemming cruciaal.

“Sportactiviteiten zouden ook via de brede school kunnen worden aangeboden.”

Maatschappelijke stage

Vanaf het schooljaar 2011/2012 is de maatschappelijke stage wettelijk verplicht. Ter voorbereiding hierop moeten scholen vanaf schooljaar 2010/2011 over een invoeringsplan maatschappelijke stage beschikken. Het regelen van maatschappelijke stages is primair een taak van het voortgezet onderwijs.

De gemeenten ontvangen vanaf 2008 middelen om bij te dragen aan het ontwikkelen van een effectieve bemiddelingsstructuur. Het doel van de maatschappelijke stage is dat jongeren iets voor een ander doen en op deze manier zich actief inzetten voor de samenleving. Zij ervaren hoe het is om verantwoordelijkheid te nemen voor een ander.

Wat gaan we doen in de periode 2008-2011

- *Voorkomen onderwijsachterstanden*
Er wordt uitvoering gegeven aan het onderwijskansenbeleid in de periode 2008-2011, dat is uitgewerkt in de nota 'Onderwijskansenbeleid Aalsmeer'.
- *Sluitende preventieve zorgstructuren in en rondom de school*
De school heeft een belangrijke functie als het gaat om een sluitende preventieve zorgstructuur. Naast de sluitende signaleringsstructuren, bestaan er mogelijkheden om binnen de school preventieve vormen van ondersteuning te bieden. Voordeel is de laagdrempelige toegankelijkheid. In de discussie de komende tijd rondom de vorming van het CJG, zal ruimte worden gemaakt voor het inzetten van preventieve ondersteuning binnen de onderwijsinstellingen. Een goede aansluiting en samenwerking tussen de partners in het CJG en het onderwijs is belangrijk voor signalering, maar ook voor preventie.
- *Brede school is een echte brede school*
De gemeente investeert in het tot stand komen van samenwerking en afstemming tussen de instellingen die samen zijn gevestigd in de brede school, door het aanstellen van een huismeester/conciërge. Dit heeft als doel om in samenwerking de mogelijkheden van de brede school maximaal te benutten, en kinderen en gezinnen maximaal te ondersteunen met een vraaggericht aanbod.
- *In 2011/2012 is de maatschappelijke stage geïntegreerd in het onderwijs*
De gemeente biedt ondersteuning bij het ontwikkelen van de makelaarsfunctie voor maatschappelijke stages.

6. Sluitende zorgstructuren

6.1 Samenwerking en afstemming

Voor het organiseren van afstemming en samenwerking zijn er in de gemeente en de regio meerdere samenwerkingsverbanden en ketennetwerken. Deze samenwerkingsverbanden zijn steeds vanuit een andere invalshoek samengesteld om stukjes van de keten sluitend te krijgen. Deze ketens staan echter niet los van elkaar. Daarom zijn er bovenop de ketensamenwerking netwerken ingericht, waar de afstemming tussen de ketens plaatsvindt. In deze netwerken is vertegenwoordiging aanwezig vanuit de verschillende ketens. Het organiseren van een netwerkbijeenkomst komt ter sprake als het om een zeer complexe situatie gaat, bijvoorbeeld een Multi Problem Gezin. De ketens die in de gemeente Aalsmeer en in regionaal verband hebben allemaal betrekking op de uitvoering. Binnen de ketenoverleggen worden cliënten, gezinnen of groepen ingebracht voor consultatie en het samenstellen van een plan van aanpak.

6.2 Zorgstructuren in de gemeente Aalsmeer

De gemeente Aalsmeer heeft binnen de gemeentegrenzen verschillende samenwerkingsverbanden, netwerken en ketenoverleggen ingericht om te komen tot een integrale afstemming en samenwerking op individueel-, gezins- en op groepsniveau. Aan deze lokale overleggen nemen zowel lokale als regionale partners deel. Tegelijkertijd participeren uitvoeringsorganisaties uit de gemeente Aalsmeer ook in regionale samenwerkingsverbanden, netwerken en ketenoverleggen.

Afstemming op lokaal niveau

Zorg Advies Teams (ZAT's)

Iedere onderwijsinstelling is verplicht te werken met een Zorg Advies Team. Dit is een samenwerkingsverband met het onderwijs, het school maatschappelijk werk, de schoolarts, het Bureau Jeugdzorg, de politie en de leerplichtambtenaar. Het Zorg Advies Team komt één keer in de twee à vier weken bij elkaar in wisselende samenstelling om daarin problemen van individuele leerlingen te bespreken die het handelingsrepertoire van de docent overstijgen. Indien gewenst is het mogelijk om doorgeleiding te organiseren naar hulpverlening of ondersteuning.

Lokaal Jeugdveiligheidsoverleg

De gemeente Aalsmeer is de regisseur van het lokaal jeugdveiligheidsoverleg. In dit overleg participeren naast de projectleider jeugdveiligheid, de beleidsmedewerkers jeugd, de beleidsmedewerker openbare orde en veiligheid, de politie, het jeugd- en jongerenwerk, opbouwwerk, het maatschappelijk werk en de leerplichtambtenaar. Een knelpunt hier is dat de projectleider jeugdveiligheid en de beleidsmedewerker jeugd in één persoon verenigd zijn.

Tijdens dit overleg worden groepen met “opvallend” gedrag besproken en wordt er gezocht naar aanpakken voor de betreffende groep. De deelnemers aan het overleg hebben vanuit hun discipline de verantwoordelijkheid uitvoering te geven aan de aanpak. De beleidsmedewerker jeugd heeft als regisseur de verantwoordelijkheid om de voortgang in de uitvoering te monitoren en eventueel bij te sturen.

Netwerk sluitende aanpak 0 tot 6 jarigen.

Het netwerk sluitende aanpak is een netwerk van de peuterspeelzalen, kinderopvang, basisonderwijs, jeugdgezondheidszorg (GGD), bibliotheek, steunpunt opvoeding, medewerker Opstap(je), schoolbegeleidingsdienst en de beleidsmedewerkers jeugd en/of onderwijs. Het doel van dit netwerk is het realiseren van een efficiënt, adequaat en

kwitatief goed onderwijs- en zorgaanbod (zoals opvoedondersteuning) om te zorgen dat kinderen met een minimale achterstand aan het basisonderwijs starten. Bovendien heeft het als doel goede afspraken te maken over een doorlopende leerlijn.

Vanuit het onderwijs bestaat er de behoefte het netwerk sluitende aanpak 0 tot 6-jarigen uit te breiden naar 0 tot 18-jarigen. Een beslissing over een dergelijke uitbreiding van het netwerk wordt echter pas genomen, als het netwerk sluitende aanpak 0 tot 6-jarigen optimaal functioneert. Een uitbreiding naar 18-jarigen heeft echter ook een consequentie op de reikwijdte van het netwerk, omdat een meerderheid van de jongeren boven de 12 jaar gebruik maken van regionale voorzieningen. Een eerste stap kan zijn de uitbreiding van het netwerk tot 12 jaar.

Aalsmeer Directeuren Overleg (ADO)

De directeuren van alle basisscholen en het voortgezet onderwijs in de gemeente Aalsmeer hebben een overlegorgaan waarin zij afspraken maken over een doorlopende leerlijn in Aalsmeer, over de zorgstructuren en andere relevante onderwerpen voor afstemming. Voor elk schooljaar worden de onderwerp opgenomen in de Lokaal Educatieve Agenda.

Besturenoverleg Onderwijs

Met de besturen van alle basisscholen en het voortgezet onderwijs vindt overleg plaats over zaken aangaande het onderwijs.

Afstemming op regionaal niveau

Het samenwerkingsverband/VO

Alle scholen voor Voortgezet Onderwijs vormen het Samenwerkingsverband. Dit Samenwerkingsverband kent meerdere gremia. Naast een bestuurlijk overleg, kent het ook onderafdelingen zoals een regiegroep en een adviesgroep. Doel van het samenwerkingsverband is om tot een goede afstemming te komen tussen alle scholen voor Voortgezet Onderwijs in de regio Amstelland-Meerlanden. Door een toenemende intensiteit en omvang van de problematiek ontstaat er een steeds sterkere behoefte om regionaal samen te werken om af te stemmen met de zorg- en hulpverleningsorganisaties. Ook wordt er vanuit het Samenwerkingsverband vormgegeven aan de doorlopende leerlijnen, aan het voorkomen van voortijdig schooluitval, et cetera.

Het Samenwerkingsverband WSNS/BO

Het samenwerkingsverband staat voor het proces waarin onderwijs steeds beter aansluit op de mogelijkheden van kinderen. Scholen voor basisonderwijs en speciaal onderwijs werken samen om de kwaliteit van de zorg voor leerlingen te verbeteren. Er worden afspraken gemaakt over verdeling van middelen, ondersteuning en verwijzing.

Ketenunit

De Ketenunit heeft alle jongeren in de regio in beeld waarvoor een procesverbaal is opgemaakt en vormt daarmee de repressieve keten. Om een goed overzicht te hebben van deze jongeren wordt er in de Ketenunit samengewerkt door het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg, reclassering, HALT en politie. Namens de gemeente is er aan de ketenunit een zorgcoördinator toegevoegd die een zorgcoördinerende en ondersteunende rol vervult.

Indien in een overlastgevende groep een groot deel van de betrokkenen geverbaliseerd is, werkt de ketenunit (OM, Bureau Jeugdzorg, politie, beleidsmedewerker openbare orde en veiligheid of jeugdbeleid) hiervoor een groepsaanpak uit. Het driehoeksoverleg (de burgemeesters van Amstelveen, Aalsmeer en Uithoorn, het Openbaar Ministerie) geeft de prioritering van overlastgevende groepen aan. Zo nodig worden individuele trajecten

ingezet. De gemeente initieert en bewaakt de voortgang van het proces. Deze werkwijze wordt de TRIO-aanpak genoemd.

JIT – Jeugd Interventie Team (regio Amstelland)

Naast de repressieve keten is er de preventieve keten samenwerking vormgegeven in het regionaal werkende Jeugd Interventie Team (JIT). Dit team werkt voor de regio Amstelland (Aalsmeer, Uithoorn en Amstelveen). Het JIT richt zich op jongeren die overlast veroorzaken, maar nog niet in contact zijn met justitie. Er moet voor deze kinderen een inspanning worden geleverd om ze binnen school te houden. Voor kinderen die uitvallen op school wordt binnen het JIT een traject uitgezet om dit te bereiken. Onderwijsinstellingen, het jeugd- en jongerenwerk en politie kunnen kinderen in de leeftijd van 10/12 tot 18 jaar die probleemgedrag vertonen, inbrengen in het JIT.

In het JIT zijn de volgende organisaties vertegenwoordigd: Bureau Jeugdzorg, politie, jongerenwerk, algemeen maatschappelijk werk, leerplicht gemeente, Raad voor de Kinderbescherming en bureau Halt. Daarnaast neemt de zorgcoördinator die door de gemeente is aangesteld deel aan het JIT, maar ook aan de Ketenuit. De zorgcoördinator moet er voor zorgen dat de preventieve en repressieve keten op elkaar aansluiten, waardoor met een sluitend preventieaanbod kan worden ontwikkeld.

Keten van Gezondheidszorg

De keten gezondheidszorg is een regionale samenwerking tussen de verloskundigen, de kraambureaus, huisartsen, de jeugdgezondheidszorg 0-19 (consultatiebureau en schoolgezondheidszorg) en Bureau Jeugdzorg. Met deze samenwerking vindt er afstemming plaats over de hulpverlening en de coördinatie op de zorg die wordt geleverd binnen één gezin. Doelstelling is om binnen één gezin, één plan te hanteren.

Keten van Ontwikkelingsstimulering

De keten ontwikkelingsstimulering is een samenwerking tussen de kinderopvang, het Medisch Kinderdagverblijf (MKD), de peuterspeelzalen en Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), de scholen voor primair en voortgezet (speciaal) onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs (MBO). Deze samenwerking geeft vorm aan het stimuleren van de optimale ontwikkelingskansen binnen de mogelijkheden van alle kinderen binnen de regio.

6.3 Naar een sluitende jeugdketen

De gemeente Aalsmeer hanteert de volgende doelstellingen:

Om de centrale doelstelling te realiseren ' dat kinderen en gezinnen snel en optimaal worden ondersteund door samenwerkende organisaties, waarop goede coördinatie is, en waarbij sprake is van één plan per gezin' zijn de volgende praktische doelstellingen geformuleerd:

1. De gemeente Aalsmeer geeft invulling aan de rol van beleidsmatig regisseur van de lokale jeugdketen.
2. Met alle lokale uitvoeringspartners zijn er sluitende afspraken over samenwerking en afstemming.
3. Met de bovenlokale beleidspartners (stadsregio, politie en justitie) zijn er sluitende afspraken over samenwerking en afstemming.
4. De gemeente Aalsmeer monitort en evalueert jaarlijks het nakomen en de werkzaamheid van de sluitende afspraken over samenwerking, afstemming en coördinatie.
5. Vanaf 2011 is er in het Centrum voor Jeugd en Gezin een coördinator die de uitvoeringregisseur is van de lokale jeugdketen (organisatie en planning van de keten)

overleggen en netwerkbijeenkomsten).

Gemeente als beleidsregisseur lokale jeugdketen

De gemeente heeft de taak van beleidsregisseur op de jeugdketen. Over de betekenis en invulling van beleidsregisseur op de jeugdketen verschillen echter de meningen. De gemeente Aalsmeer definieert haar taak als volgt: het organiseren en het ontwikkelen van (betere) dienstverlening zoals ervaren door de cliënt, door te sturen op optimale afstemming en samenwerking tussen de ketenpartners. Daarmee stuurt de gemeente op goede afstemming binnen de samenwerkingsverbanden, maar ook op het vormen van netwerken waarin afstemming plaatsvindt tussen de verschillende samenwerkingsverbanden. Zodat er sprake is van een sluitende jeugdketen.

"Maak er geen ingewikkeld zandkasteel van; ga voor een eenvoudig kasteel met een stevig fundament!"

Afspraken met lokale uitvoeringspartners over een sluitende keten

De gemeente Aalsmeer heeft binnen haar gemeentegrenzen sturing op een aantal uitvoeringsorganisaties, doordat de gemeente met deze uitvoeringsorganisaties contracten sluit over te leveren producten en diensten. Dat betreffen onder andere het jeugd- en jongerenwerk, het peuterspeelzaalwerk, Voorschoolse Educatie (VVE), de jeugdgezondheidszorg, het algemeen maatschappelijk werk, maar ook de sportverenigingen en de culturele instellingen. Allemaal organisaties en partijen die in de jeugdketen een belangrijke rol spelen in de zin van signalering, toeleiding en soms ook hulpverlening en het sluitend krijgen van de jeugdzorgketen. Daarnaast zijn er binnen de gemeente de kinderopvangorganisaties en de onderwijsinstellingen waarop de gemeente geen directe sturing heeft, maar met wie ook afstemming moet worden gezocht voor het sluitend maken van de lokale jeugdketen. Kinderopvang en het onderwijs zijn belangrijke signaleerders.

Met de eigen uitvoeringsorganisaties kunnen in de contracten afspraken worden gemaakt over deelname en rollen in samenwerkingsverbanden. Daarmee heeft de gemeente een sturingsinstrument in handen. Met de onderwijsinstellingen, kinderopvang, maar ook met de sportverenigingen en culturele instellingen kunnen convenanten worden opgesteld over de inbreng en betrokkenheid in de samenwerkingsverbanden. De gemeente heeft als beleidsregisseur de verantwoordelijkheid om goede afspraken te maken, de uitwerking te monitoren en te evalueren en mogelijk te faciliteren in de daadwerkelijke organisatie van de samenwerkingsverbanden (in de uitvoering).

Afspraken met bovenlokale beleidsverantwoordelijken over een sluitende keten

In de toekomst kan het organiseren en het faciliteren van de samenwerkingsverbanden en netwerken onder worden gebracht binnen het Centrum voor Jeugd en Gezin. De coördinator binnen het Centrum voor Jeugd en Gezin kan de rol van uitvoeringsregisseur op zich nemen. Naast de lokale partners zijn er in de jeugdketen ook op bovenlokaal niveau partners die een rol hebben in het sluitend maken van de jeugdketen. De gemeente Aalsmeer heeft echter minimale sturingsmogelijkheden richting jeugdzorg. Om tot een sluitende jeugdketen te komen op bovenlokaal niveau maakt de gemeente Aalsmeer afspraken met de beleidsverantwoordelijken. Dat is met de stadsregio over de een sluitende jeugdzorgketen en dat is met politie en justitie over een sluitende veiligheidsketen. De beleidsverantwoordelijken kunnen vervolgens sturen op de samenwerking en afstemming in de bovenlokale keten met de uitvoeringsorganisaties waarvoor

zij verantwoordelijk zijn. Dit kan bijvoorbeeld door het afsluiten van convenanten of door afstemming met regionale bestuurlijke overleggen.

Wat gaan we doen in de periode 2008-2011

- *Afspraken met lokale uitvoeringsorganisaties*
De gemeente zal als beleidsregisseur van de lokale jeugdketen afspraken maken met haar uitvoeringsorganisaties over samenwerking en afstemming. Deze afspraken zullen worden vastgelegd in prestatiecontracten of in een samenwerkingsconvenant.
- *Afspraken met bovenlokale beleidsverantwoordelijken*
De gemeente zal met de bovenlokale beleidsverantwoordelijken – de stadsregio, de politie en justitie – afspraken maken over bovenlokale afstemming en samenwerking. Dit krijgt vorm in een samenwerkingsconvenant.
- *Faciliteren en organiseren uitvoeringsketen*
De gemeente neemt ook een verantwoordelijkheid in het daadwerkelijk organiseren en faciliteren van de samenwerkingsverbanden en netwerken. De gemeente zal een coördinator aanstellen als uitvoeringsregisseur. Op termijn kan deze coördinator worden ondergebracht in het Centrum voor Jeugd en Gezin.

7. De uitvoering

7.1 Monitoring en evalueren jeugd- en gezinsbeleid

Het jeugd- en gezinsbeleid uit deze nota zal in de komende vier jaren zijn uitwerking krijgen. In dit hoofdstuk gaan we in op enerzijds de planning voor de uitvoering en anderzijds een inschatting van de extra kosten die de beleidsvoornemens met zich meebrengen. De planning en de extra kosten kunnen echter alleen globaal worden weergegeven. Jaarlijks zal in de kadernota een meer gedetailleerde planning en begroting worden gegeven.

Om de voortgang van het jeugd- en gezinsbeleid te monitoren zal er een monitoringsinstrument worden ontwikkeld. Met dit monitoringsinstrument wordt jaarlijks een actueel overzicht gemaakt van de stand van zaken op een groot aantal beleidspunten. Aan de hand van dit inzicht kan eventueel bijsturing plaatsvinden en kunnen nieuwe afspraken worden gemaakt met de uitvoeringpartners. Bovendien maakt het monitoringsinstrument de realisatie van de doelstellingen inzichtelijk. Het jaarlijks monitoren maakt tussentijdse bijsturing mogelijk. Nog in 2008 volgt een nulmeting. De nulmeting brengt de uitgangssituatie in beeld, op basis waarvan de doelstellingen nog verder kunnen worden aangescherpt. In de planningsoverzichten wordt aangegeven welke beleidsvoornemens worden opgenomen in het monitoringsinstrument.

7.2 Planning

Basisvoorzieningen in de wijk				
Planning	2008	2009	2010	2011
<i>Versterken van het voorzieningenaanbod</i>				
Keuze maken voor accommodaties in de wijken Dorp, Kudelstaart en Oost				
Iedere wijk beschikt over passende accommodatie				
<i>Investeren in de kwaliteit van het jeugd- en jongerenwerk</i>				
Afsluiten heldere prestatieafspraken met jeugd- en jongerenwerk				
Monitoren realisatie prestatieafspraken				
Op basis van monitoringsinformatie capaciteit en kwaliteit in nieuwe prestatieafspraken vaststellen				
<i>Jeugdparticipatie wordt actief beleid</i>				
Vormgeven participatie				
Prestatieafspraken met jeugd- en jongerenwerk en opbouwwerk over het activeren van maatschappelijke participatie jongeren				

Monitoren realisatie politieke en maatschappelijke participatie en eventueel bijsturen				
<i>Buiten speelruimten actiever benutten in activiteitenprogramma</i>				
Opstellen plan van aanpak op basis van evaluatie Speelruimtebeleid				
Onderhouden en aanpassen buitenruimten o.b.v. plan van aanpak				
Prestatieafspraken met jeugd- en jongerenwerk over het organiseren van activiteiten in buitenruimten				
Monitoren realisatie kwaliteit en benutting buitenruimten en eventueel bijsturen				

Basisvoorzieningen in de gemeente Aalsmeer				
Planning	2008	2009	2010	2011
<i>Optimaal bereik door de jeugdgezondheidszorg</i>				
De JGZ brengt huisbezoeken aan gezinnen die niet worden bereikt				
Monitoren bereik JGZ				
<i>Voldoende kinderopvang beschikbaar</i>				
Task Force brengt advies uit over aanpak wachtlijsten kinderopvang				
Bemiddelen uitbreiding accommodatie (en dus plaatsen) kinderopvang				
Monitoren vraag en aanbod kinderopvangplaatsen (wachtlijsten) en eventueel bijsturen				
<i>Laagdrempelige toegang tot peuterspeelzalen</i>				
In kaart brengen vraag en aanbod peuterspeelzaalplaatsen				
Advies over harmonisering kinderopvang en peuterspeelzalen				
Monitoren bereik PSW en eventueel bijsturen				

Planning	2008	2009	2010	2011
<i>Laagdrempelige sportactiviteiten beschikbaar</i>				
Opstellen nota sportbeleid				
Vormgeven combinatiefunctie				
Uitbreiden laagdrempelig sportaanbod				
Monitoren deelname laagdrempelige sportactiviteiten en eventueel bijsturen				
<i>Laagdrempelige creatieve en culturele activiteiten beschikbaar</i>				
Prestatieafspraken met culturele instelling over aanbieden laagdrempelige culturele en creatieve activiteiten				
Haalbaarheid onderzoeken jeugdcultuurfonds				
Eventueel opzetten jeugdcultuurfonds				
Monitoren deelname laagdrempelige culturele en creatieve activiteiten en eventueel bijsturen				

Maatwerk rondom jeugd en gezin				
Planning	2008	2009	2010	2011
<i>Laagdrempelige opvoedondersteuning</i>				
In kaart brengen vraag opvoedondersteuning				
Aanpassen aanbod opvoedondersteuning op vraag				
Communicatie gericht op een betere bekendheid en toegankelijkheid opvoedondersteuning				
Monitoren gebruik opvoedondersteuning en eventueel bijsturen				
<i>Sluitend signaleringssysteem</i>				
Prestatieafspraken over sluitende signalering en toeleiding naar zorg met uitvoeringsorganisaties				
Monitoren sluitende signalering en toeleiding en eventueel bijsturen				

Planning	2008	2009	2010	2011
<i>Realisatie Centrum voor Jeugd en Gezin</i>				
Ontwikkeling CJG				
Opening CJG				
<i>Voorkomen (overmatig) alcohol en drugs gebruik</i>				
Continuering project gezonde school en genotmiddelen				
Nulmeting uitvoeren gezondheid en gebruik genotmiddelen				
Monitoren gezondheid en gebruik genotmiddelen en eventueel bijsturen				
<i>Huiselijk geweld</i>				
Handhaven van het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld.				
<i>Aandacht voor jeugdveiligheid</i>				
Uitvoeren van regionaal jeugdveiligheidsplan				
Monitoren overlast en jeugdcriminaliteit en eventueel bijsturen				

Maatwerk rondom school en werk				
Benodigd extra budget	2008	2009	2010	2011
<i>Voorkomen onderwijsachterstanden</i>				
Nulmeting uitvoeren				
Uitvoering geven aan onderwijskansenbeleid				
Monitoren realiseren doelstelling onderwijskansenbeleid en eventueel bijsturen				
<i>Investeren in de brede school</i>				
Stimuleringsubsidie Mikado voor een goede afstemming en samenwerking binnen de brede school				
Monitoren afstemming en samenwerking en eventueel bijsturen				
<i>Maatschappelijke stages in het VO</i>				
Bieden makelaarsfunctie maatschappelijke stages				
Monitoren uitvoering maatschappelijke stages en eventueel bijsturen				

Sluitende zorgstructuren				
Benodigd extra budget	2008	2009	2010	2011
<i>Sluitende afspraken binnen de gemeente Aalsmeer</i>				
Maken sluitende afspraken met uitvoeringsorganisaties				
Monitoren nakomen sluitende afspraken en eventueel bijsturen				
<i>Sluitende afspraken over bovenlokale samenwerking en afstemming</i>				
Maken sluitende afspraken met bovenlokale beleidspartners				
Monitoren nakomen sluitende afspraken en eventueel bijsturen				
<i>Faciliteren en organiseren uitvoeringsketen</i>				
Faciliteren en organiseren alle samenwerkingsverbanden en netwerken voor een sluitende keten				

7.3 Financiële onderbouwing

Basisvoorzieningen in de wijk				
Benodigd (extra) budget	2008	2009	2010	2011
<i>Versterken van het voorzieningenaanbod</i>				
In iedere wijk is geschikte accommodatie beschikbaar voor jeugd-, sport en creatieve activiteiten	-	Opnemen in kadernota		
<i>Investeren in de kwaliteit van het jeugd- en jongerenwerk</i>				
Sterk jeugd- en jongerenwerk (herschikken beschikbare capaciteit)	-	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
<i>Jeugdparticipatie wordt actief beleid</i>				
Vormgeving participatie	€ 3.900	€ 3.900	€ 3.900	€ 3.900
Activeren participatie	-	Opnemen in kadernota	-	-
<i>Buiten speelruimten actiever benutten in activiteitenprogramma</i>				
Onderhouden en aanpassen buitenruimten	-	Opnemen in kadernota 2009	-	-

Basisvoorzieningen in de gemeente Aalsmeer				
Benodigd extra budget	2008	2009	2010	2011
<i>Optimaal bereik door de jeugdgezondheidszorg</i>				
Inzet op 100% bereik gezinnen door huisbezoeken aan gezinnen buiten bereik	-	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
<i>Voldoende kinderopvang beschikbaar</i>				
Organiseren van voldoende accommodatie	-	-	-	-
<i>Laagdrempelige sportactiviteiten beschikbaar</i>				
Vormgeven combinatiefunctie	-	<i>Opnemen in kadernota</i>	<i>Opnemen in kadernota</i>	<i>Opnemen in kadernota</i>
Financiële tegemoetkoming om sport voor iedereen toegankelijk te maken	-	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
<i>Laagdrempelige creatieve en culturele activiteiten beschikbaar</i>				
Laagdrempelige creatieve en culturele activiteiten Financiële tegemoetkoming om cultuur voor iedereen toegankelijk te maken	-	-	-	-
		<i>Opnemen in kadernota</i>	<i>Opnemen in kadernota</i>	<i>Opnemen in kadernota</i>
Maatwerk rondom jeugd en gezin				
Benodigd extra budget	2008	2009	2010	2011
<i>Laagdrempelige opvoedondersteuning</i>				
Uitbreiding aanbod laagdrempelige opvoedondersteuning.	-	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Communicatie over laagdrempelige opvoedondersteuning	-	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Monitoren	-	-	-	-
<i>Sluitend signaleringssysteem</i>				
Heldere afspraken over de signalering en de toeleiding naar zorg.	-	-	-	-
<i>Realisatie Centrum voor Jeugd en Gezin</i>				
Ontwikkeling CJG	€ 51.307	€ 65.702	€ 94.075	€ 126.420
<i>Voorkomen (overmatig) alcohol en drugs gebruik</i>				
Continuering project gezonde school en genotmiddelen	-	-	-	-
<i>Huiselijk geweld</i>				
Handhaven van het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld	-	-	-	-

<i>Aanpak jeugdcriminaliteit</i>				
Nieuwe Perspectieven	€ 20.400	€ 40.800	€ 40.800	€ 40.800

Maatwerk rondom school en werk				
Benodigd extra budget	2008	2009	2010	2011
<i>Vorkomen onderwijsachterstanden</i>				
Uitvoering geven aan onderwijskansenbeleid 2008-2011	-	-	-	-
Evaluatie onderwijskansenbeleid	-	-	-	-
<i>Investeren in de brede school</i>				
Stimuleringsubsidie Mikado voor beheer en samenwerking binnen de brede school	€ 30.000	€ 30.000	-	-
<i>Maatschappelijke stages in het VO</i>				
Bieden makelaarsfunctie maatschappelijke stages	-	Opnemen in kadernota 2009	-	-

Sluitende zorgstructuren				
Benodigd extra budget	2008	2009	2010	2011
<i>Sluitende afspraken binnen de gemeente Aalsmeer</i>				
Maken afspraken met lokale uitvoeringsorganisaties	-	-	-	-
<i>Sluitende afspraken over bovenlokale samenwerking en afstemming</i>				
Maken afspraken met bovenlokale beleidspartners	-	-	-	-
<i>Faciliteren en organiseren uitvoeringsketen</i>				
Faciliteren en organiseren alle samenwerkingsverbanden en netwerken voor een sluitende keten	-	-	-	-

BIJLAGEN

Bijlage 1 – Nota Onderwijskansenbeleid

Bijlage 2 – De RMC-functie in de regio Amstelland-en Meerlanden

Bijlage 3 – Nota Jeugdveiligheidsbeleid

Bijlage 4 – Overzicht huidige en gewenste situatie accommodaties jeugd- en jongerenwerk

BIJLAGE 4 – OVERZICHT HUIDIGE EN GEWENSTE ACCOMMODATIES VOOR JEUGD- EN JONGERENWERK

Huidige voorzieningen en activiteiten per kern

Organisatie	Activiteit	Doelgroep (grofweg)	Accommodatie		
			Kudelstaart	Dorp	Oost
	Accommodatiegebonden activiteiten				
Cardanus	-feesten en bandjesavonden	16-25	N201		
Cardanus	-huiskamer activiteiten	12-18	x	Bon Ami	x
De Binding	-educatieve, culturele en recreatieve activiteiten	8-16	SJOK-gebouw	Gebouw Zijdstraat	x
Organisatie	Activiteit		Accommodatie		
	Ambulant jongerenwerk		Kudelstaart	Dorp	Oost
Cardanus	-behoefden jongeren omzetten in mogelijke nieuwe alternatieven/activiteiten -signaleren en begeleiden en aanzet tot hulpverlening	12-23	Ontmoetingsbus	x	x
Cardanus	-behoefden jongeren omzetten in mogelijke nieuwe alternatieven/activiteiten -signaleren en begeleiden en aanzet tot hulpverlening	12-23	Vindplaatsen	Vindplaatsen	Vindplaatsen

Gewenste voorzieningen en activiteiten per kern

Organisatie	Activiteit	Doelgroep (grofweg)	Accommodatie		
			Kudelstaart	Dorp	Oost
	Accommodatiegebonden activiteiten				
Cardanus	-feesten en bandjesavonden -educatieve, culturele en recreatieve activiteiten	16-25	N201		
Cardanus	-huiskamer activiteiten	12-18	SJOK-gebouw	N201	Wijksteunpunt (vooralsnog)
De Binding	-educatieve, culturele en recreatieve activiteiten	8-16	SJOK-gebouw	Gebouw Zijdstraat	Wijksteunpunt (vooralsnog)
Organisatie	Activiteit		Accommodatie		
	Ambulant jongerenwerk		Kudelstaart	Dorp	Oost
Cardanus	-behoefden jongeren omzetten in mogelijke nieuwe alternatieven/activiteiten -signaleren en begeleiden en aanzet tot hulpverlening	12-23	Ontmoetingsbus (tijdelijk; tzt in SJOK-gebouw)	Bon Ami (tijdelijk; tzt in de N201)	Ontmoetingsbus (tijdelijk; tzt in wijkaccommodatie)
Cardanus	-behoefden jongeren omzetten in mogelijke nieuwe alternatieven/activiteiten -signaleren en begeleiden en aanzet tot hulpverlening	12-23	Vindplaatsen	Vindplaatsen	Vindplaatsen